

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské sociální práce

Charitativní a sociální práce

Martina Nerudová, DiS.

*Návrh projektu založení neziskové organizace
v oblasti sociální práce s lidmi v obci*

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Ester Danihelková

2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu literatury.

V Dolanech dne 2017

.....

Podpis

Poděkování

Za trpělivost, vstřícný přístup a cenné rady děkuji ing. Ester Danihelkové. Za ochotu a poskytnutí informací děkuji starostovi a matrikářce obce Dolany a za obětavou podporu při psaní práce děkuji svým nejdražším, manželovi a dětem.

Obsah

Úvod	6
1 Nestátní neziskové organizace v českém prostředí	8
1.1 Historie NNO c ČR.....	9
1.2 Typologie NNO v ČR	11
2 Sociální služby.....	14
2.1 Sociální poradenství.....	14
2.2 Služby sociální péče.....	14
2.3 Služby sociální prevence	15
2.4 Příspěvek na péči	16
2.5 Registrace sociální služby.....	17
3 Založení NNO	18
3.1 Vize, poslání, hodnoty a cíle.....	18
3.2 Právní forma a zakladatelské právní jednání	19
3.3 Plánování	20
3.4 Finanční a hmotné zabezpečení projektu.....	20
3.4.1 Zdroje financování.....	21
3.4.2 Fundraising	23
3.4.3 Dobrovolnictví.....	24
4 Zapsaný spolek	26
4.1 Založení spolku.....	26
4.2 Členství ve spolku.....	27
5 Sociální práce na obci.....	28
6 Návrh projektu založení neziskové organizace	30
6.1 Cíl návrhu projektu	30
6.2 Cílová skupina klientů	31

6.3	Předmět činnosti organizace	31
6.3.1	Poradenství	31
6.3.2	Služby sociální péče	32
6.3.3	Jednorázové akce	33
6.4	Finanční, hmotné a personální zajištění projektu	33
6.4.1	Finanční zajištění	33
6.4.2	Hmotné zajištění	35
6.4.3	Rozpočet	36
6.4.4	Personální zajištění	37
6.5	Vize, poslání, cíle a hodnoty	38
6.6	Legislativní postup založení organizace	38
6.7	Propagace organizace	40
6.8	Předpoklady a rizika úspěšnosti	41
6.8.1	STEOP analýza	42
6.8.2	SWOT analýza	43
6.8.3	Analýza konkurence	43
6.8.4	Analýza zainteresovaných skupin	45
	Závěr	47
	Zkratky	49
	Seznam literatury	50
	Seznam tabulek	52
	Seznam obrázků	52
	Příloha č.1 – Stanovy spolku	53

Úvod

S přibývajícím věkem narůstá u člověka často i potřeba pomoci při zvládnání běžných každodenních úkonů péče o domácnost i o vlastní osobu. Každý člověk nemá možnost obrátit se v takové situaci na své blízké. Pokud neexistuje možnost využít pomoci blízkých, následuje možnost, požádat o pomoc obec, která by měla zprostředkovat vhodné sociální služby. Jednou z alternativ může být i pomoc ze strany neziskové organizace. Návrh založení takovéto organizace předkládám v této práci.

Při tvorbě práce pro mě bylo inspirativní prostředí obce, které je v porovnání s prostředím města velmi specifické. Specifičnost spatřuji především ve vztazích mezi spoluobčany v blízkosti, znalosti rodinných poměrů, sociální kontrole a svépomoci, v níž vidím velký potenciál obce. Podpora vzájemné pomoci, soudržnosti a ohleduplnosti mezi občany, může být zdrojem dobré kvality společenského života v obci. Specifická je i jedinečná schopnost spolků a lokálních organizací přimět občany ke sdružování a participaci na společenském životě. Obec je prostředím, kde jsou si lidé blíží, ovšem stejně jako občané měst se v životě setkávají s obtížnými situacemi, ve kterých jsou nuceni vyhledat pomoc. Často se jedná o situace, ve kterých je nezbytná pomoc kvalifikovaného sociálního pracovníka. Přesto, že obce mají zákonné povinnosti v sociální oblasti, pracovní místo sociálního pracovníka nebývá v obcích zřizováno a sama oblast sociální práce není prioritou při řešení obecních záležitostí. Sociální potřeby občanů vyřizuje zaměstnanec obce, který nemá potřebnou kvalifikaci a sociální práce je okrajovou záležitostí jeho pracovní náplně. Většinou jsou občané ve své tíživé situaci odkazováni na úřad práce či sociální poradny ve vzdálenějších městech.

Dle průzkumu, který provedla Nimrichterová (2016, s. 116) ve své diplomové práci, mají často starostové obcí velmi malé povědomí o potřebnosti a náplni práce sociálních pracovníků obcí. Na základě rozhovorů se starosty několika obcí Nimrichterová uvádí, že si starostové umí představit, jak by sociálního pracovníka na obci využili, ale zároveň by to byla pro obec finanční zátěž a obce by nebyly schopny takového pracovníka zaplatit.

I tento výzkum byl pro mne inspirací k vypracování návrhu projektu založení neziskové organizace, která by v podstatě nahradila činnost sociálního pracovníka, jako zaměstnance obecního úřadu, za předpokladu úzké spolupráce s obcí.

Cílem této bakalářské práce je navrhnout projekt založení neziskové organizace, která bude podporovat co nejdéle setrvání seniorů, případně i jiných občanů, vyžadujících pomoc druhé osoby, v jejich přirozeném prostředí a zároveň bude podporovat rodiny v péči o svého blízkého s omezenými možnostmi vlastní sebeobsluhy. Organizace bude zajišťovat základní poradenství občanům v tíživých životních situacích a vykonávat další činnosti a aktivity, které jsou popsány v praktické části práce.

V teoretické části práce je obecně specifikován pojem občanský sektor, jeho historický vývoj v ČR a podrobněji je popsáno založení neziskové organizace, konkrétně založení zapsaného spolku. Další kapitola definuje venkovské prostředí a konkrétní obec, které se návrh projektu týká. Praktická část práce je pak věnována jednotlivým krokům zakládání neziskové organizace. Nejprve je popsán cíl návrhu projektu a cílová skupina klientů. Dále pak předmět činnosti a zajištění chodu organizace po stránce financí, lidských zdrojů a hmotného zabezpečení a nakonec legislativní postup založení organizace. V závěru práce jsou vyhodnoceny předpoklady a rizika úspěšnosti projektu.

Při zpracování bakalářské práce jsem využila informace získané z odborné literatury. Z důvodu studia oboru „Charitativní a sociální práce“ se zaměřuji především na oblast sociální politiky a sociální práce.

1 Nestátní neziskové organizace v českém prostředí

Občanský sektor nazývá Skovajsa (2010, s. 36) organizovanou občanskou společností. Jejímí subjekty jsou různá sdružení, dobrovolně zakládaná občany, jejichž cílem je veřejný prospěch. Tyto dobrovolné lidské aktivity jsou v médiích i dalších zdrojích označovány nejednotnou terminologií. Vedle označení občanský sektor je možné se setkat taktéž s označením, neziskový sektor, nestátní neziskový sektor, třetí sektor, dobrovolnický sektor či nezávislý sektor. Stejně tak názvosloví subjektů působících v občanském sektoru jsou různá. Skovajsa uvádí označení např.: OOS – organizace občanské společnosti, NO – neziskové organizace, NVO – nevládní organizace, NNO - nestátní neziskové organizace a další.

Jak uvádí Potůček (1997, s. 65) je občanským sektorem nazývána ta část občanské společnosti, která je určitým způsobem organizována. Je to oblast lidské činnosti, prostor jednání a sdružování občanů, který se nachází mezi rodinou, trhem a státem.

Co je to vlastně občanská společnost jednoduše a jasně definuje také Čepelka (2003, s. 17) jehož definici zde nechci parafrázovat, aby neutrpěla její výstižnost, a proto vkládám citaci:

„Občanská společnost je prostě společnost odpovědných, samostatných a solidárních občanů, sebevědomých a iniciativních, kteří se volně sdružují při sledování svých osobních nebo veřejných zájmů. Opakem je společnost nesvobodných, izolovaných či lhostejných lidí, kteří žijí ve svých obrněných domácnostech a tolerují maličká, všední zla, na nichž je založena moc totalitního státu, produkujícího zla veliká. Jistý sociolog pravil, že nepodporovat rozvoj občanské společnosti znamená ponechávat prostor pro stát s vysokým stupněm totality“

Pro následující text práce bude použit termín Neziskový sektor a Nestátní nezisková organizace (dále jen NNO) přesto, že jsou tato označení dle Skovajsy zavádějící a nepřesná. Dle mého názoru se jedná o označení, která jsou v naší společnosti vžitá, běžně užívaná a srozumitelná.

NNO, v zahraničí označovány též anglickým ekvivalentem „*non-governmental organizations*“, jsou, jak píše Pelikánová (2016, s. 15), velmi důležitou součástí společenského, ekonomického i politického života naší společnosti. Jedná se o organizace, které jsou zřizovány občany a jsou vytvořené za účelem poskytování služeb a výroby výrobků, ovšem primárně nejsou založeny za účelem dosahování zisku. Účelem NNO je přímá produkce užitku, což ale neznamená, že nemohou zisk vůbec vytvářet. Podmínkou

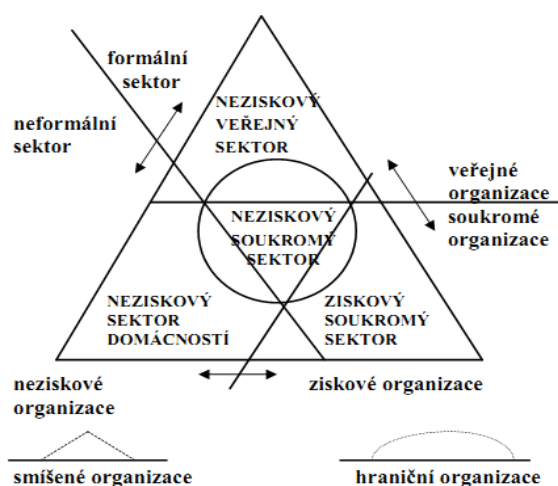

ziskové či podnikatelské činnosti NNO je použití zisku na její další rozvoj. NNO jsou ve společnosti jakýmsi indikátorem, který ovlivňuje veřejné mínění, společenské změny a celkový rozvoj společnosti. NNO působí v mnoha oblastech českého neziskového sektoru. K vybraným oblastem působení NNO, jak je zmiňuje dále Pelikánová, patří především sociální služby, zdravotnictví, školství, tělovýchova a sport, zaměstnanost, kultura, doprava, obrana vnitřní věci, životní prostředí, služby technické infrastruktury a informační služby.

NNO se často zastávají znevýhodněných sociálních skupin a zajišťují služby, které není schopen zajistit stát ani trh. Zároveň umožňují občanům sdružovat se a aktivně se podílet na utváření demokratické společnosti a kontrole státní moci. (Dobrozemský, Stejskal 2015, s. 22)

obr. č.1 - členění národního hospodářství

Postavení neziskových organizací v národním hospodářství, přehledně znázorňuje graf švédského ekonoma Victora A. Pestoffa. Pestoff používá plochu trojúhelníku s ohraničením jednotlivých sektorů. Z modelu pak lze vyčíst základní charakteristiky jednotlivých typů organizací.

(Mendelova univerzita v Brně [on-line])

1.1 Historie NNO c ČR

Činnost, jejímž smyslem je pomoc potřebným, má dle Friče (2002 [on-line]) kořeny v křesťanské filozofii. V historii byla tato činnost směřována především k chudým, sirotkům, starým lidem a ke zdravotně postiženým a vycházela z křesťanského učení o lásce k bližnímu. Po husitské revoluci bylo postavení katolické církve v oblasti filantropie oslabeno a v péči o potřebné se angažovalo měšťanstvo a řemeslnické cechy. V 17. stol. byla pozice církve opět posílena za podpory Habsburků, nicméně stát se postupně snažil církev ze sociální sféry vytlačit, což se podařilo v období osvícenství, za vlády Josefa II. Role církve byla silně potlačena a mnoho klášterů a církevních organizací bylo zrušeno. K velkému rozvoji různých společností, nadací a spolků docházelo během národního obrození, v první polovině 19. stol.

Po vzniku Československé republiky (1918) tento rozvoj dále pokračoval. Období první republiky je označováno jako „*Zlatý věk NNO*“. Vývoj přerušila německá okupace (1938) a následně 2. světová válka. Po válce bylo na 10 000 spolků obnoveno, ovšem po r. 1948, se s nástupem komunistického režimu, dostalo mnoho z nich pod silný vliv KSČ.

Jak zmiňuje i například Rektořík a kol. (2010, s. 33-34), po r. 1948 byly tradiční, dobrovolné spolky zcela podřízeny KSČ a jejich činnost tak byla násilně přerušena. Všechny neziskové, soukromé organizace, které se věnovaly veřejně prospěšným aktivitám, se staly rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi a nad ostatními dobrovolnými organizacemi, jež se věnovaly vzájemně prospěšné činnosti, byl stanoven dozor příslušného výboru KSČ.

Totalitní politický systém, jak dále zmiňuje Frič (2002 [on-line]), omezil sdružování občanů a veškerá činnost, do této doby poskytovaná neziskovým sektorem, byla řízena státem. K postupnému uvolňování politického vlivu komunistické strany dochází až v 60. letech. Zájem občanů o veřejné záležitosti se výrazně zvýšil a byla obnovena činnost několika významných NNO (např. Junák, Sokol). Tyto aktivity byly opět násilně přerušeny vpádem vojsk Varšavské smlouvy a obdobím „*normalizace*“. V 80. letech se začala situace postupně měnit a vyústila r. 1989 v revoluci.

Po revoluci r. 1989 dochází k navázání na bohatou tradici a obnovení mnoha NNO. Zlepšují se podmínky pro rozvoj veřejně prospěšné činnosti a vznikají tisíce nových NNO s podporou mnoha zahraničních dárců, kteří přispěli k rozvoji této oblasti demokratické společnosti. Stát z počátku neprojevoval dostatečnou vůli k podpoře neziskového sektoru a státní politika zaostávala za jeho samovolným vývojem. Vztah státu k tomuto sektoru se postupně stává intenzivnějším a přesnějším. Probíhá schvalování mnoha nových zákonů, především zákon o sdružování občanů 83/1990 Sb. a zákon o nadacích a nadačních fondech 227/1997 Sb. a jsou zpřísněna dotační pravidla. Také dochází k obnově činnosti Rady vlády pro NNO a rozdělení finančních prostředků z Nadačního investičního fondu. K velkým změnám dochází v průběhu reformy veřejné správy a podstatný vliv na vývoj neziskového sektoru má vstup ČR do EU. Dědictví totalitního režimu však dodnes ovlivňuje zdravý rozvoj neziskového sektoru v ČR. (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Etapy vývoje... [on-line])

Za dobu vývoje neziskového sektoru v posttotalitním období došlo k vytvoření jasných pravidel a struktury fungování a sektor se stal silným a stabilním. V průběhu vývoje je kladen důraz na schopnost financování NNO z místních finančních zdrojů. Tato skutečnost je dána

postupným dlouhodobým omezováním zahraničních zdrojů financí. Významnou roli ve vývoji neziskového sektoru hraje stát, který vytváří legislativní prostředí, poskytuje finanční prostředky a zajišťuje komunikaci prostřednictvím Rady vlády pro NNO. Ve vývoji sektoru je zřejmá dlouhodobá tendence zvyšovat profesionalizaci práce, zviditelnit aktivity, podporovat komunikaci NNO s veřejností a přesvědčivě prezentovat svoji činnost. (Ježek, 2017 [on-line])

Jak zmiňuje Pelikánová (2016, s. 19), dochází v současnosti k nasycenosti trhu služeb, poskytovaných NNO a tempo růstu jejich počtu zpomaluje. Lze očekávat, že bude postupně docházet k výrazné selekci na ty NNO, které přežijí a ty, které nudou nuceny svou činnost ukončit.

1.2 Typologie NNO v ČR

Významné změny přinesla do neziskového sektoru rekonstrukce soukromého práva v r. 2014, kdy vstoupil v platnost nový Občanský zákoník, který mimo jiné upravuje legislativní vztahy mezi právníckými osobami soukromého práva, kam patří i NNO.

Státní politika vůči NNO chápe tyto organizace jako právnícké osoby soukromého práva, jejichž úkolem je řešení veřejných problémů, (pokud se nejedná o subjekt řešící pouze zájem svých členů). Podstatou fungování a typickým znakem NNO je veřejný nebo vzájemný prospěch a participace občanů. (Nadace neziskovky.cz [on-line])

Vzájemná prospěšnost je znakem NNO, které jsou založeny za účelem realizace vlastních aktivit, jimiž dosahují vzájemně prospěšného cíle. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 26)

Charakter veřejně prospěšných NNO je definován v § 146 NOZ takto:

„Veřejně prospěšná je právnícká osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnícké osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.“

K dalším typickým znakům NNO, jak uvádí Škarabelová (dle Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 22-23) patří **organizovanost** – jsou formálně či právně registrovány jako instituce, **soukromý charakter** – nejsou řízeny státní správou, mohou jí být ovšem podporovány, **nerozdělování zisku** – zisk využívají k naplnění svého poslání, **samosprávnost** – samy se řídí i kontrolují, **dobrovolnost** – ke své činnosti využívají darů, příspěvků, neplacené dobrovolné práce

Dle funkcí, které se často prolínají, je možné NNO dělit na **servisní NNO** – poskytující přímé služby klientům, tedy přímo řeší veřejné problémy, **advokační NNO** – bojující za práva cílových skupin, prosazují rovnost a nediskriminaci v ochraně zájmů menšin, **zájmové NNO** - naplňující především zájmy svých členů, organizují zájmovou činnost a v českém neziskovém sektoru jsou zastoupeny v největším počtu a **filantropické a humanitární NNO** – finančně i hmotně podporují veřejně prospěšné aktivity a poskytují humanitární pomoc. (Nadace neziskovky.cz. Typologie NNO [on-line])

Členění NNO dle jednotlivých právních typů:

spolky (zřizovány dle §214-302 NOZ – do 31. 12. 2013, **občanská sdružení** dle zákona o sdružování občanů 83/1990 Sb.)

Spolek, který vznikl jako občanské sdružení, má právo změnit svou právní formu na ústav nebo sociální družstvo. Nové občanské sdružení dle NOZ již založit nelze. Spolky jsou samosprávné subjekty. Do veřejného rejstříku jsou zapisovány jako ostatní právnické osoby soukromého práva. Hlavní činností spolků je uspokojování a ochrana zájmů, k jejichž naplňování byl spolek založen. Vykonávají veřejné či vzájemně prospěšné aktivity. Spolek nemůže být založen s účelem výdělečné činnosti, může ovšem provozovat vedlejší výdělečnou činnost, jejímž účelem je podpora činnosti, kterou spolek provozuje jako hlavní.

obecně prospěšné společnosti (zřizovány dle zákona 248/1995 Sb. o o.p.s.).

Obecně prospěšná společnost má právo změnit svou právní formu na ústav, nadaci nebo nadační fond. Novou o.p.s. dle NOZ již založit nelze. Stávající o.p.s. však mohou nadále setrvat v právní formě o.p.s. a řídí se stále zákonem 248/1995 Sb. o o.p.s.

nadace a nadační fondy (zřizovány dle §306-401 NOZ, do r. 2013 dle zák.227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech)

Nadace a nadační fondy jsou právnické osoby, tvořené majetkem, který je vyčleněn na konkrétní účel. Nemají vlastníka a jejich majetek je spravován podle zákona, nadační listiny, případně statutu. Z pohledu členění právnických osob jsou řazeny mezi fundace. Rozdíl mezi těmito dvěma subjekty je v dočasnosti účelu nadačního fondu a trvalosti účelu nadace. Stejně jako spolky mohou i nadace podnikat ve vedlejší činnosti, za předpokladu použití zisku k rozvoji hlavní činnosti nadace.

účelová zařízení církví (zřizována dle zák.3/2002 o církvích a náboženských společnostech).

Typická účelová zařízení církví jsou katolické charity a evangelické diakonie. Jedná se o evidované právnické osoby církví, poskytující obecně prospěšné služby a to ne jen pro členy církve, ale pro všechny uživatele za stejných podmínek.

ústavy (zřizovány dle §402-418 NOZ)

Ústav je novým typem právnické osoby, provozující společensky či hospodářsky užitečnou činnost. Je tvořen kombinací majetku a lidských zdrojů a taktéž může, vedle své hlavní činnosti, provozovat i činnost vedlejší, což může být v tomto případě i provozování obchodního závodu nebo jiná výtěžná činnost. (Vláda ČR [on-line])

K typologii NNO připojuji statistiku počtu nestátních neziskových organizací v ČR:

Tabulka č.1 – statistika počtu NNO v letech 2014 - 2016

Rok	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Zapsané ústavy	Církevní organizace	Spolky	Pobočné spolky
12/2014	508	1 407	2926	123	4 158	86 956	26 118
5/2015	495	1 442	2912	206	4 156	87 698	26 225
12/2015	505	1 518	2 894	388	4 166	89 584	26 423
3/2016	505	1 544	2 865	488	4 166	90 412	26 463
6/2016	510	1 574	2 840	557	4 170	91 307	26 583

(Český statistický úřad 2016 [on-line])

Od účinnosti NOZ mají všechny NNO povinnost zápisu do veřejného rejstříku. Pravidla zápisu, jak je uvedeno v průvodci NOZ pro NNO, stanoví zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, z něhož cituji §1 odst.1: „*Veřejnými rejstřiky právnických a fyzických osob podle tohoto zákona (dále jen „veřejný rejstřík“) se rozumí spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností.*“

Tyto rejstřiky jsou veřejně přístupné a jsou vedeny rejstříkovými soudy. Návrh na zápis se podává na formuláři, který stanoví ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Formulář je veřejně přístupný na webových stránkách ministerstva. (Asociace NNO 2014 [on-line])

2 Sociální služby

Nezisková organizace, jejíž návrh předkládám, bude poskytovat sociální služby a z tohoto důvodu je další část práce věnována právě této problematice.

Účelem sociálních služeb, jak píše Matoušek (2007, s. 9-10), je zlepšit kvalitu života lidem, kteří jsou nějakým způsobem znevýhodněni, ale také chránit zájmy společnosti a chránit společnost před riziky, která mohou tito lidé přinášet. Sociální služby jsou občanům poskytovány institucemi, které mají veřejnoprávní nebo soukromoprávní charakter. V případě soukromoprávních poskytovatelů však stát garantuje dodržování lidských práv, specifikovaných v Listině základních lidských práv a svobod.

Podobným způsobem popisuje sociální služby i Tomeš a kol. (2014, s. 295-296), podle jejich výkladu se jedná o činnost zabezpečující prevenci sociálního vyloučení a podporu sociálního začlenění znevýhodněných osob. Sociální služby pomáhají těmto osobám překonat nepříznivou sociální situaci, která může vzniknout například jako důsledek zhoršeného zdravotního stavu. Důvodem takové situace může být i věk, krizová sociální událost, špatné životní návyky nebo takový způsob života, který vyvolává ve společnosti sociální napětí. Sociální služby, jsou osobám poskytovány formou poradenství a formou služeb sociální péče a služeb sociální prevence.

2.1 Sociální poradenství

Prostřednictvím sociálního poradenství jsou poskytovány informace osobám, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci. Základní poradenství je poskytováno klientům vždy zdarma a je součástí všech druhů sociálních služeb. Informace, které klient prostřednictvím poradenství získá, mu pomohou, zorientovat se ve své životní situaci a zjistit způsob a postup jejího řešení. (MPSV. Sociální služby [on-line])

2.2 Služby sociální péče

Tyto služby jsou poskytovány klientům v jejich přirozeném sociálním prostředí nebo ambulantní formou, případně v různých pobytových zařízeních. Služby jsou poskytovány buď za plnou nebo částečnou úhradu, s možností využití příspěvku na péči nebo jsou hrazeny zdravotní pojišťovnou, se kterou má klient sjednanou pojistnou smlouvu. Jedná se o tyto služby: osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské

služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních. (MPSV. Sociální služby [on-line])

2.3 Služby sociální prevence

Tyto služby napomáhají předcházení vzniku nepříznivé sociální situace. Stejně jako služby sociální péče jsou i tyto služby poskytovány terénní, ambulantní i pobytovou formou. Patří sem raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, noclehárny, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy, sociální rehabilitace. (MPSV. Sociální služby [on-line])

Všechny formy poskytovaných služeb, jak uvádí Tomeš (2014, s. 296), jsou založeny na několika zásadách. Poradenství je vždy zdarma. Služba má podporovat aktivitu a samostatnost osob, musí být poskytována tak, aby byla respektována základní lidská práva a svobody osob a musí vždy zachovávat důstojnost každého člověka.

Přesné vymezení poskytování sociálních služeb je uvedeno v současném pramenu práva, v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ze kterého cituji §2 odst.2:

„ Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvání nebo prohlubování sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod.“

Organizace, popsaná v praktické části práce bude poskytovat služby sociální péče. Součástí těchto služeb jsou konkrétní úkony péče, které jsou zde přesně citovány ze zákona 108/2006 o sociálních službách a jedná se o tyto úkony péče:

„ - pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu

- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu

- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
- poskytnutí ubytování, případně přenocování
- pomoc při zajištění chodu domácnosti
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- základní sociální poradenství
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- sociálně terapeutické činnosti
- pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí
- telefonická krizová pomoc
- nácvik dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění
- podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností“

Prostřednictvím těchto činností by měl pracovník poskytující sociální službu ne jen pomoci člověku zvládnout zabezpečení základních životních potřeb, ale také podpořit jeho aktivitu a samostatnost tak, aby nebyl pouze pasivním příjemcem služby.

2.4 Příspěvek na péči

Osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby, mají možnost využít k úhradě sociálních služeb poskytovaných za úplatu, podporu státu ve formě příspěvku na péči.

Zákonné podmínky pro poskytování příspěvku na péči stanoví druhá část zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách v §7 - §30. Podle tohoto zákona je příspěvek na péči formou podpory ze strany státu financovaný ze státního rozpočtu. Poskytuje se osobám, které jsou závislé na pomoci druhé fyzické osoby. Podmínkou získání nároku na příspěvek je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a s ním související omezení či neschopnost samostatně zvládat uspokojování základních životních potřeb. Tato omezení jsou posuzována podle stupňů závislosti na péči, které specifikuje zákon 108/2006 Sb. v §8.

Posouzení je prováděno na základě lékařských zpráv od praktického lékaře, ale i dalších odborných lékařů a specialistů. Dále je posuzována dokumentace OSSZ a provedeno sociálního šetření, které vykonává sociální pracovník. Sociální šetření probíhá v místě bydliště posuzované osoby. Konečné posouzení stupně závislosti pak provádí posudková

komise MPSV. Vypracovaný posudek je podkladem k rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči. O přiznání rozhodují krajské pobočky Úřadu práce ČR. (Gajdošík 2014, s. 4)

Výše příspěvku na péče se odvíjí od tohoto posouzení a dle zákona 108/2006 Sb. se pohybuje se v rozmezí 880,-Kč – 13.200,-Kč za měsíc.

Příjemce příspěvku na péči se sám rozhoduje, jakou formu pomoci si zvolí a sociální pracovník, poskytující bezplatné poradenství, informuje příjemce příspěvku o možnostech a dostupnosti služeb a způsobu jejich využití. Maximální výši úhrady za poskytnuté služby stanovuje vyhláška 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách.

2.5 Registrace sociální služby

Poskytovatel sociální služby musí dodržet pravidla, která stanovuje zákon 108/2006 o sociálních službách. Podle tohoto zákona je k poskytování sociální služby nutné oprávnění, které poskytovatel získá rozhodnutím o registraci služby. Rozhodnutí vydává krajský úřad, dle sídla poskytovatele služby. Podmínky registrace uvádí §79 zmíněného zákona, ve kterém je přesně uvedeno, které doklady mají být v jakém formátu a jaké lhůtě předloženy. Dále pak má poskytovatel dle §80 povinnost uzavřít pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou poskytováním služby a úředně ověřenou kopii této smlouvy doložit registrujícímu orgánu.

Zákon 108/2006 o sociálních službách umožňuje poskytovat služby i bez registrace, v případě, že poskytovatelem je blízká osoba nebo asistent sociální péče, viz §83 uvedeného zákona. Registrací služby dojde ne jen ke splnění legislativních podmínek, ale poskytovateli se tak otevírá i více možností získávání finančních prostředků, především možnost čerpání dotací. Alternativy poskytování sociální služeb s registrací nebo bez registrace, jsou zde zmíněny proto, že v průběhu zakládání NNO v praktické části práce se nabízí možnost registrovat službu, která je v současné době poskytována právě asistentem sociální péče. Tento asistent poskytuje sociální služby bez registrace a bez možnosti čerpání dotací je další rozšiřování služeb a jejich udržitelnost nejistá.

3 Založení NNO

V této části práce bude popsána problematika založení NNO a vzhledem k tomu, že navrhovaný projekt založení NNO se týká právní formy „*zapsaný spolek*“, bude se dále text práce podrobněji zabývat pravidly založení tohoto typu organizace.

Před samotným založením organizace je nezbytné si položit několik podstatných otázek. Čemu chci své úsilí věnovat? Jaký mám nápad, jak chci být prospěšný? Je po takové činnosti poptávka? Jaká je konkurence? Mám zdroje a prostředky? Bude naše činnost udržitelná? Jakým způsobem bude organizace fungovat? V čem bude jiná, jedinečná? (Šedivý, Medlíková 2009, s. 18-19).

3.1 Vize, poslání, hodnoty a cíle

Každá organizace je zakládána za nějakým účelem. Zakladatelé organizace mají určitou představu o své budoucí činnosti a jsou si vědomi, jaký smysl bude mít jejich práce. Tento účel, představa a smysl jsou v odborné literatuře popisovány zpravidla jako vize, poslání, cíle a hodnoty organizace.

Vize je představa o budoucnosti organizace, formulace vize je jedním z prvních kroků při zakládání organizace. Vize je krátce definovaná informace o budoucnosti organizace, která je všem srozumitelná. Poslání (mise) je jedním z prvních kroků a na rozdíl od vize již přesněji vymezuje, čím se chce organizace zabývat a čím se bude odlišovat od ostatních, podobně zaměřených organizací. (Šimková 2012, s. 10-11).

Poslání určuje image organizace. Na jeho tvorbě by se měl aktivně, dle Šedivého a Medlíkové (2009, s. 22-23), podílet co největší počet zaměstnanců, v nejlepším případě všichni. Poslání je prvotní informací, která seznamuje veřejnost s činností organizace, a zaměstnanci organizace by měli být s jejím posláním ztotožnění. Z poslání by mělo být zřejmé, kam organizace směřuje, jaké hodnoty vyznává, mělo by podnítit motivaci podporovatelů, dobrovolníků i zaměstnanců. A především – poslání je nutné definovat co nejpřesněji a zároveň jednoduše, stručně a tak, aby bylo srozumitelné všem.

Neexistuje právní norma, která by stanovila, jak má být poslání organizace formulováno, přesto má dobře formulované poslání značný vliv na fungování organizace. Poslání musí danou organizaci jasně odlišit od ostatních, podobně zaměřených organizací. Základní

filozofií neziskových organizací je uspokojování potřeb občanů a právě tuto filozofii má poslání naplňovat. (Rektořík a kol. 2010, s. 35)

Dobře formulované poslání, jak dále uvádí Šedivý a Medlíková (2012, s. 17), dokáže oslovit další potenciaální zájemce o spolupráci, další spřízněné duše, lidi, kteří budou ochotni investovat svůj čas a energii, fyzickou či duševní práci nebo jinak podpoří chod organizace.

Hodnoty jsou určité principy, kterými se NNO ve svých činnostech řídí. Hodnoty vyjadřují to, čím organizace je. Primárními hodnotami, které by měly sdílet všechny NNO jsou odpovědnost a transparentnost. Ostatní hodnoty společnosti mohou reflektovat pohled na svět, na řešení sociální problém nebo mohou např. definovat vztah k partnerům. Šedivý, Medlíková (2012, s. 18)

Cíle organizace jsou obvykle obsaženy ve strategickém plánu nebo při plánování cílů na kratší období mohou být součástí věcného a finančního plánu organizace. Cíl je odvozen od poslání a je to v podstatě stav dosažitelný v časovém období, které si organizace stanoví ve svém plánu činností. Cíle mohou být operativní, krátkodobé (pod 3 roky), střednědobé (3-10let) i dlouhodobé (10-15let). Cíle lze také rozdělit dle kritéria adresnosti, tedy podle konkrétních útvarů a pracovníků organizace. (Rektořík a kol. 2010, s. 37)

3.2 Právní forma a zakladatelské právní jednání

Máme-li srozumitelně zformulovanu vizi, poslání a nastaveny cíle a hodnoty organizace, je dalším důležitým krokem volba právní formy. Šedivý a Medlíková (2009, s. 24-25) uvádějí, že výběr právní formy organizace ovlivní její další fungování a je tedy vhodné tento krok nepodcenit, případně využít služeb právníka. Právní forma ovlivní způsob řízení, rozhodování, přístup ke zdrojům, daňové výhody, transparentnost, možnost podnikání formou vedlejší činnosti atd. Při výběru právní formy je tedy vhodné vycházet ze skutečně plánované činnosti. Zakladatelským právním jednáním dochází k založení organizace, ne však k jejímu vzniku. Organizace vznikne až zápisem do rejstříku. Při zakládání organizace je, dle Víta (2015, s. 19), vyžadována písemná podoba zakládací listiny, stanov, či zápisu z ustavující schůze. U právních forem nadace a ústav je nutný i notářský zápis a u nadačního fondu je nutné úředně ověřit podpisy zakládací listiny. Změna zakladatelského právního jednání u o.p.s. vyžaduje notářský zápis, pokud je zakladatel jeden nebo úředně ověřené podpisy je-li zakladatelů více.

3.3 Plánování

Plánování je důležité pro dlouhodobou udržitelnost NNO. Smyslem plánu je stanovit si kam se chce organizace v budoucnu dostat a jakého cíle chce dosáhnout. Strategické plánování využívá značné množství analýz, z nichž jako příklad uvádí Šedivý, Medlíková (2009, s. 28-30) tyto analýzy:

STEEP analýza (S - sociálně kulturní faktory, T - technické a technologické faktory, E - ekologické a ekonomické faktory, P - politické a právní faktory) - analyzuje všechny vnější faktory, které mají vliv na fungování organizace a sama organizace je nemůže ovlivnit. Jedná se o faktory ekonomické, demografické, technické, politické a environmentální.

SWOT analýza (zkratka pro Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Opportunitis – příležitosti a Threats – hrozby) – hodnotí silné a slabé stránky uvnitř organizace a následně analyzuje i případné ohrožení či příležitosti z vnějšího prostředí.

Analýza konkurence – zjišťuje informace o organizacích, které se zabývají stejnou nebo obdobnou činností a čerpají finanční prostředky ze stejných zdrojů. Pomáhá organizaci vypořádat se vhodným způsobem s takovou konkurencí, ať už prostřednictvím soutěžení či spolupráce.

Analýza zainteresovaných skupin – tato analýza vyhodnocuje data o všech skupinách, kterých se fungování organizace různými způsoby dotýká, ať už pozitivně či negativně. Výsledek takovéto analýzy pomůže organizaci zjistit, jak s jednotlivými skupinami komunikovat.

Analýza rizik – posuzuje míru pravděpodobnosti, s jakou mohou jednotlivá rizika nastat a jak mohou ovlivnit chod organizace.

Informace, které organizace získá provedením výše uvedených analýz, jsou potřebné pro sestavení strategického plánu, který je důležitým nástrojem pro řízení organizace v několika následujících letech.

3.4 Finanční a hmotné zabezpečení projektu

Chod organizace může výrazně ovlivnit public relations – styk s veřejností (dále jen PR). Většina NNO má omezené možnosti financování a pro snadnější získávání podpory je nutné organizaci zviditelnit a pomoci jí vytvořit pozitivní image a dobré vztahy s veřejností.

K tomuto účelu slouží právě PR, jako komunikační nástroj, na který jsou, oproti reklamě, vynakládány minimální finanční prostředky. (Hommerová 2015, s. 16).

Každý oborný směr je v literatuře uváděn různými definicemi, nejinak je tomu u PR. Z prostudovaných zdrojů byla vybrána definice Svobody (2006, s. 17):

„Public relations jsou sociálně komunikační aktivitou. Jejím prostřednictvím působí organizace na vnitřní i vnější veřejnost se záměrem vytvářet a udržovat s ní pozitivní vztahy a dosáhnout tak mezi oběma vzájemné porozumění a důvěru. Public relations organizace se také uplatňují jako nástroj svého managementu.“

Prostřednictvím PR organizace posiluje svoji firemní kulturu, provozuje webové stránky jako jeden z nejvýznamnějších nástrojů komunikace s cílovou skupinou, vytváří tištěné materiály s propagací organizace, tedy různé časopisy, letáky, publikace, zveřejňuje výroční zprávy, pořádá veřejné akce, např. výstavy, plesy, veřejné sbírky, dny otevřených dveří, různé sportovní akce atd. a komunikuje s donátory, médii a dalšími důležitými partnery a subjekty. (Šedivý, Medlíková 2009, s. 51).

3.4.1 Zdroje financování

Tato kapitola práce pojednává o možnostech získávání zdrojů, potřebných pro činnost NNO. Jedním z prvotních zdrojů příjmů každé NNO je potřebné lidské nadšení a dobrovolná práce. Dále pak následují tyto možnosti podpory:

Zdroje veřejné správy a samosprávy - do této kategorie řadíme rozpočty státní správy - ministerstev a rozpočty samosprávy – krajů, měst a obcí. Finanční podporu z rozpočtů veřejné správy lze získat na základě vypracovaného projektu a žádosti a to formou dotace nebo grantu. Další možností získání podpory je účast ve veřejném výběrovém řízení. (Šedivý, Medlíková 2012, s. 47)

Spolupráce se správci veřejných rozpočtů bude důležitou součástí financování NNO. Bližší informace k rozpočtům veřejné správy a samosprávy uvádí Boukal a kol. (2013, s. 177-178). Každým rokem je vládou ČR vydáno usnesení, jež stanoví oblasti působení NNO, na něž budou v daném roce poskytnuty dotace. Jednotlivé oblasti jsou financovány z dotačních programů jednotlivých ministerstev. Ministerstva zveřejňují na svých internetových stránkách výzvy k podání žádostí o dotace a úkolem NNO je tyto výzvy sledovat a reagovat na ně. Na krajské a místní rozpočty se NNO obracejí stejným způsobem, přičemž pravidla pro tvorbu

a funkci těchto rozpočtů jsou dána zák. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zdroje z fondů EU - v r. 2004 vstoupila ČR do Evropské unie, ale již dříve bylo možné získat finanční podporu z fondů tzv. předvstupní pomoci, čehož využilo mnoho NNO. V současné době, jak zmiňuje Boukal a kol. (2013), využívá Česká republika, jako členská země EU především:

strukturální fondy – jejich cílem je dosažení sociální a ekonomické soudržnosti zemí EU. Patří sem Evropský regionální rozvojový fond (ERDF), který pomáhá zaostávajícím regionům při budování infrastruktury, vytváření pracovních míst, podpory vědy a výzkumu a Evropský sociální fond (ESF), který podporuje projekty, jež pomáhají znevýhodněným osobám, či skupinám osob vymanit se ze sociálního vyloučení.

další fondy - kohezní fond, který podporuje rozvoj dopravní infrastruktury a životního prostředí v zaostalejších zemích EU, dále pak komunitární programy financované přímo z rozpočtu EU, podporující spolupráci členských států při řešení společných problémů, fond solidarity, poskytující pomoc při přírodních katastrofách a fondy pro zemědělce a rybáře.

NNO nejčastěji využívají dotační program Evropského sociálního fondu (ESF) a je v zájmu každé NNO pečlivě sledovat výzvy, jež jsou jednotlivými subjekty vyhlašovány. (Boukal a kol. 2013, s. 179-183).

Individuální dárci - v této kategorii je vhodné, jak zmiňuje Šedivý, Medlíková (2012, s. 49), investovat čas a schopnosti fundraisera (člověka jehož úkolem je získávání finančních prostředků) do prvotních, nových dárců, byť by se jednalo pouze o drobný dar. Tyto dárci je nutné motivovat k opakovanému dárcovství, abychom si z nich vytvořili dárci pravidelné a významné. Péče o tyto dárci je dobrou investicí NNO.

Podniky - zde je vhodné rozlišovat, o jak velkou organizaci se jedná a jak probíhá schvalovací proces dárcovství. Jestli o dárcovství rozhoduje osoba, se kterou budeme jednat nebo člověk, se kterým se vůbec nesetkáme a setkáme se pouze se zástupcem společnosti. V obou případech je však důležité se na schůzku pečlivě připravit a zjistit si o organizaci, kterou oslovujeme žádostí o dar, co nejvíce informací. (Šedivý, Medlíková 2012, s. 51-52)

Nadace a nadační fondy - tyto NNO mohou ze svých zdrojů významně podpořit neziskové organizace pracující přímo v terénu. Komunikace s nadacemi a nadačními fondy bude dle Šedivého, Medlíkové (2012, s. 55) méně byrokratická než komunikace se státní správou, nicméně i zde je doporučením pečlivá příprava na jednání a důkladné prostudování materiálů vztahujících se k vyhlášenému programu, z něhož chceme podporu čerpat.

Příjmy z vlastní činnosti (samofinancování) – další možností zajištění příjmu pro NNO je vlastní výdělečná činnost, jejíž výhodou je nezávislost na ostatních příjmech z veřejných zdrojů a je pravidelným zdroje, který navíc není účelově vázán. Jedná se například o prodej vlastních výrobků a služeb, členské příspěvky, tržby z pronájmu nebo výnosy z cenných papírů. Skutečnost, že si NNO dokáže část zdrojů zajistit sama, přispívá k sebevědomí zaměstnanců, zviditelnění organizace a vylepšuje celkovou image NNO. (Hloušek, Hloušková 2011, s. 93-95)

Jedním z dalších způsobů a jak píše Boukal a kol. (2013, s. 161), vrcholem úsilí o získání prostředků pro činnost NNO je sociální podnikání. Jedná se o samostatnou činnost, která posunuje NNO na pomezí mezi neziskové a ziskové organizace, přičemž i zde platí, že zisk musí být využit k realizaci poslání NNO. Sociální podnik nejen, že je pro NNO významným zdrojem financování její činnosti, ale zároveň nabízí pracovní uplatnění znevýhodněným osobám, které by na běžném pracovním trhu práci nezískaly.

3.4.2 Fundraising

Samotný termín fundraising je možno specifikovat jako způsob získávání prostředků nezbytných pro činnost organizace, přičemž se nemusí jednat pouze o prostředky finanční. Úkolem fundraisingu je získat důvěru potenciálních podporovatelů, dárců či spolupracovníků, inspirovat je k ochotě darovat, kromě finančních prostředků a věcných darů, také například svůj čas a zájem. Fundraising napomáhá vytvořit dobré vztahy mezi těmi, kteří jsou ochotni darovat a organizací, která jejich pomoc potřebuje ke své činnosti. (Hloušek, Hloušková 2011, s. 14)

Fundraising je proces, jímž si organizace zajišťuje potřebné zdroje lidí, peněz, technického vybavení. Je provázán s mnoha dalšími aktivitami v organizaci a celou organizací prostupuje. Naučit lidi v organizaci myslet fundraisingově je důležitým a náročným úkolem vedení organizace. (Šedivý, Medlíková 2009, s. 65)

Roli fundraisera, tedy člověka, který se zabývá zajištěním zdrojů, potřebných pro fungování organizace, zastává u malých NNO většinou ředitel nebo celé vedení organizace, popřípadě všichni její zaměstnanci. Větší NNO mohou mít svého interního specialistu, případně externistu. Výhodu externího fundraisera spatřuje Boukal a kol. (2013, s. 37-38), především u menších NNO, ve zkušenostech a znalostech zdrojů a též v možnosti NNO soustředit se na hlavní předmět své činnosti a zajišťování prostředků svěřit tomuto specialistovi.

Na druhé straně, jak dále uvádí Bouček a kol. (2013, s. 47-52), výhodou interního fundraisera je skutečnost, že pracuje pro vlastní organizaci a bude více zapálen pro věc, schopen zaujmout, přesvědčit a získat tak podporu pro vlastní NNO. Fundraiser pracující s nadšením a přesvědčený, že koná správnou věc, je pro případné donátory důvěryhodnějším partnerem.

Jak uvádí Švestková, Eisertová (2012, s. 28), důležitou součástí fundraisingu jsou metody získávání podpory z jednotlivých zdrojů:

- u dotací a grantů je touto metodou sepsání žádosti či zpracování projektu.
- v případě dárců je možné využít, metody osobního, telefonického nebo emailového oslovení dárce, veřejné sbírky, benefiční akce či dárcovské SMS (tzv. DMS).
- další metodou fundraisingu je sdílený marketing, kdy výrobce přispívá organizaci částku z prodeje svých výrobků a tuto skutečnost pak uvádí v reklamě na tyto výrobky.
- k metodám samofinancování patří členské příspěvky, prodej vlastních výrobků a služeb a direct mail, což je poštovní kampaň, kdy jsou adresně rozesílány propagační materiály, informující o nabízeném produktu (službě).
- podporuje možné získat také formou odkazu v závěti

Kromě finančních zdrojů a darů nepeněžní povahy je nutné získat pro NNO zdroje lidské, tedy ochotné a schopné lidi. V další kapitole práce se chci zaměřit na velmi významný lidský zdroj – dobrovolnictví – který bude důležitou součástí projektu v praktické části práce.

3.4.3 Dobrovolnictví

V českém prostředí není dobrovolnictví běžné a vžité tak, jako je tomu v jiných vyspělejších zemích. S požadavky na poskytnutí dobrovolné práce pro NNO není společnost tak často oslovována jako je tomu s žádostmi o finanční podporu. Dobrovolná práce je však velmi podstatnou formou podpory mnoha organizací a je důležité umět ochotné dobrovolníky najít a účinně motivovat.

Dobrovolnictví je práce pro druhé bez nároku na odměnu. Dobrovolník si takovou práci sám svobodně volí a to buď neformálně, např. v podobě sousedské výpomoci nebo formálním způsobem, kdy pracuje pro určitou organizaci a jeho práce je organizována koordinátorem dobrovolníků. Skovajsa M. (2010, s. 125)

V rámci sociálních služeb je vztah dobrovolníka a klienta odlišný od vztahu profesionálního sociálního pracovníka a klienta. Dobrovolník není zaměstnancem a vztah s klientem může být bližší. Dobrovolník může trávit s klientem volný čas, doprovázet jej na vycházkách, může pracovat s klienty při různých aktivizačních programech, působit jako osobní asistent nebo například vypomáhat organizaci s přípravou různých akcí. Často poskytuje služby, na které profesionálové při svém vytížení nemají dostatek času. Dobrovolníci jsou pro organizaci indikátorem kvality péče a vztahů a tam, kde nejsou zaměstnanci a klienti spokojeni, tam dobrovolník zpravidla nevydrží. (Hestia 2017 [on-line])

Dobrovolnická činnost může být vykonávána jak v rezidenčním zařízení, tak i jako doplněk terénní či ambulantní péče. Dobrovolná činnost je pro člověka potvrzením, že je pro někoho užitečný, což může být velmi důležité např. pro zájemce z řad seniorů. Starší lidé mají mnoho životních zkušeností a velký potenciál tyto zkušenosti uplatnit právě v dobrovolnické službě. Vlastní pocit užitečnosti a smysluplné využití volného času může být pro seniora zdrojem životní spokojenosti. Statut dobrovolníka upravuje zákon 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. Zákon ovšem upravuje pouze dobrovolnictví, které je akreditované. Akreditace dobrovolnické činnosti není pro organizace povinná. Menší organizace, které nemají akreditovaný dobrovolnický program, si své dobrovolníky hledají samy a jejich činnosti si také samy koordinují. Pro tyto menší organizace by bylo vyřízení akreditace příliš administrativně a finančně náročné. Většinou se potýkají s individuálním dobrovolnictvím, které je podloženo ústní nebo písemnou občanskoprávní smlouvou. (Hestia. Metodika dobrovolnictví 2017 [on-line])

Informace týkající se dobrovolnické služby jsou zde uvedeny z toho důvodu, že organizace, popisovaná v praktické části práce bude ve svých aktivitách využívat také služeb dobrovolníků.

4 Zapsaný spolek

Možnost založit spolek, a stejně tak možnost být členem spolku, je výrazem sdružovacího práva, které je zaručeno ústavou a zakotveno v čl. 20 Listiny základních lidských práv a svobod. Členství, na jehož principu je spolek založen, představuje ideální možnost, jak dosáhnout určitého zájmu, kterého by člověk jen obtížně dosáhl sám. Prostor v této práci, věnovaný právní formě *zapsaný spolek* má své opodstatnění ve skutečnosti, že projekt navržený v praktické části práce popisuje právě vznik organizace s touto právní formou. Důvod výběru této právní formy je pak dále uveden v kapitole 6.6, která popisuje legislativní postup založení organizace *zapsaný spolek*.

4.1 Založení spolku

Zapsaný spolek (dále jen z. s.) je právní formou NNO, kterou je možné založit nejméně třemi fyzickými nebo právnickými osobami. Z. s. je „nástupcem“ právní formy Občanské sdružení, které bylo zřizováno dle zrušeného zákona 83/1990 Sb. o sdružování občanů. Hlavní činností z. s. nesmí být podnikání ani jiná výdělečná činnost. Vít (2015, s. 47)

Z. s. vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku, konkrétně spolkového rejstříku, který je veden u krajského soudu. Kontakty na jednotlivé krajské soudy jsou k dispozici na <https://or.justice.cz/ias/ui/soudy>. Návrh na zápis do tohoto rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí dle § 226 NOZ.

Stanovy – zakládajícím dokumentem z. s. jsou stanovy, jejichž ustanovení se může odchýlit od zákona. Tato dispozitivní povaha právní úpravy spolků se neobjevuje u žádné jiné právnické osoby. Schválení stanov proběhne podpisy členů spolku nebo přijetím členskou schůzí. Stanovy je nutné doručit v elektronické podobě rejstříkovému soudu, pro založení do Sbírký listin. Vít (2015, s. 47)

Stanovy z. s. musí dle §218 zák. 89/2012 Sb. obsahovat alespoň název, sídlo, účel, práva a povinnosti členů spolku a způsob vzniku a určení statutárního orgánu. Stanovy má spolek uloženy v písemné formě ve svém sídle. Informace, povinně uvedené ve stanovách podrobněji popisuje Dobrozemský takto:

název spolku - název musí obsahovat slovo spolek nebo zapsaný spolek, případně zkratku z. s. Měl by být výstižný a měl by organizaci odlišit od jiných právnických osob.

sídlo – sídlo je důležitým identifikačním údajem spolku. Ve stanovách stačí uvést jen obec. Přesná adresa sídla spolku se pak uvádí do spolkového rejstříku.

účel – dle NOZ je každá právnická osoba založena s nějakým účelem. U spolku se jedná o společný zájem osob, které spolek zakládají, účel je smyslem existence spolku. Ve stanovách nemusí být uvedeny konkrétní činnosti spolku, ale jasné a srozumitelné představení účelu posiluje transparentnost a důvěryhodnost organizace.

práva a povinnosti členů vůči spolku a jakým způsobem budou vznikat - vznik a zánik členství upravuje NOZ. Ostatní práva a povinnosti členů spolku, v zákoně neuvedená, jsou uvedeny ve stanovách. Tato práva a povinnosti se mohou týkat např. účasti na činnostech a akcích spolku, užívání majetku spolku, volby do orgánů spolku, dodržování stanov, placení členských příspěvků, atd.

určení statutárního orgánu – statutární orgán za spolek jedná a řídí jeho činnost. Tento orgán může být kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda). V případě kolektivního statutárního orgánu jedná každý jeho člen za spolek samostatně. Stanovy také určují, který orgán spolku je nevyšší, přičemž statutární orgán spolku může být zároveň i jeho nevyšším orgánem. Nejvyšším orgánem spolku je zpravidla členská schůze. Dalšími orgány spolku mohou být např. kontrolní a rozhodčí komise. Jejich zřízení však není pro spolek ze zákona povinné. (Dobrozemský, Stejskal 2016, s. 16-19)

4.2 Členství ve spolku

Vznik členství - stát se členem spolku je možné účastí na zakládání spolku tím, že se fyzická nebo právnická osoba podílí na tvorbě stanov, je tedy zakladatelem spolku a po zápisu do spolkového rejstříku se stává členem spolku. Druhou možností vzniku členství ve spolku je účast na ustavující schůzi, je-li spolek tímto způsobem zakládán. V tomto případě platí, že osoba zapsaná v listině přítomných podala řádnou přihlášku do spolku. Třetí možností je přistoupení k již existujícímu spolku, kdy se obě strany na členství dohodnou. Konkrétní podmínky vzniku členství je možné dále blíže upravit ve stanovách spolku. (Dobrozemský, Stejskal 2015, s. 119)

Zánik členství – členství ve spolku může být ukončeno dobrovolně nebo nedobrovolně a důvodem může být úmrtí, vystoupení, vyloučení nebo zánik spolku. Zánik členství upravuje §237-242 NOZ. (Dobrozemský, Stejskal 2015, s. 119)

5 Sociální práce na obci

Obec specifikovaná v této části práce je obcí venkovského prostoru mimo městské lokality. Tento prostor je typický menším osídlením, tedy menší hustotou obyvatelstva, bližším vztahem obyvatel k přírodě a zemědělství, vyšší vzájemnou sociální závislostí obyvatel, hlubším vztahem k tradicím a celkově odlišným způsobem života. (Linhart, J. 1996, s. 1380)

Venkovská obec je regionem, který je občanům nejbližší a nejlépe tedy zná jejich potřeby a dokáže nejlépe pochopit mentalitu a způsob jejich uvažování. Obec na venkově je schopná predikovat sociodemografický vývoj a poskytování sociálních služeb by tedy mělo být řešeno na této regionální úrovni, přičemž při poskytování péče je optimální spolupráce rodiny a terénních popřípadě ambulantních forem sociálně-zdravotní péče. (Prudká 2015, s. 158-159)

V oblasti sociální práce má obec stanoveny zákonné povinnosti. Dle zák. 128/2000 Sb., o obcích, §2 odst.2 „*obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.*“ Dále je dle tohoto zákona obec povinna „*...v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů...*“ V oblasti sociálních služeb pak vykonává obec působnost dle zák. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Dle §90 může občan požádat obec o zprostředkování sociální služby nebo zprostředkování kontaktu s poskytovatelem služby. Podle §94 zákona o sociálních službách je úkolem obce zajistit svým občanům dostupnost informací o poskytovatelích sociálních služeb na svém území. Dále je v §105 uvedeno, že obec může poskytnout účelovou dotaci ze svého rozpočtu, určenou k pokrytí výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb poskytovatelům zapsaným v registru.

Tyto zákonné povinnosti obce jsou obecným vymezením a podle výsledků výzkumu, který byl realizován v r. 2011, ve 110 obcích, je poskytování sociální pomoci na obcích považováno spíše za okrajovou záležitost. Obce I. a II. stupně nevytvářejí cíleně nástroje pro vykonávání této činnosti a většinou ani neprovádí monitorování nepříznivých sociálních událostí v obci. Představitelé obce postupují v tomto ohledu spíše intuitivně a využívají vlastních zkušeností s péčí o blízkou osobu. Primární zájem obce je směřován spíše do oblasti rozvoje bydlení, podnikání, zemědělství, infrastruktury nebo občanské vybavenosti. Sociální problémy jsou řešeny, až když dochází k ohrožení života občana nebo k narušení soužití a klidu. V souvislosti se stárnutím populace je stále aktuálnější otázka zajištění adekvátních

sociálně-zdravotních služeb pro občany, jejichž soběstačnost je omezena a vyžadují pomoc druhé osoby. Je nutné zajistit dostatečnou nabídku služeb poskytovaných v přirozeném prostředí těchto občanů. V této souvislosti autorka upozorňuje na absenci multidisciplinárních týmů, které by působily na místní úrovni a ve kterých by spolupracovali lékař, sociální pracovník, poskytovatel služeb, klient a jeho rodina a další pomáhající profese. (Kubalčíková 2013, s. 55-62)

Sociální pracovník působící na obci by měl být především specialistou na zdroje pomoci a měl by být schopen tyto zdroje vyhledat a maximálně využít. Měl by znát prostředí obce a vztahy mezi občany, měl by být schopen porozumět kultuře a způsobům komunikace v obci a svým působením by měl přispět ke zlepšení koordinace sociálních služeb a zefektivnění nabídky pomoci. (Kodymová 2015, s. 36)

Tato kapitola je na závěr doplněna o stručnou charakteristiku obce Dolany a to z toho důvodu, že sídlo organizace, popisované v praktické části práce, bude umístěno právě v obci Dolany.

Dolany leží na okraji hanácké nížiny v podhůří Nížkého Jeseníku, 10km od města Olomouce a 10km od města Šternberka. Obec je složena ze tří částí Dolany, Véska a Pohořany. Celková výměra činí 2390ha a z urbanistického hlediska jsou Dolany typ hanácké vesnice s mnoha zemědělskými usedlostmi. Dopravní obslužnost zajišťuje MHD Olomouc. (Koudela, Šindlářová 2012, s. 9)

Dolany jsou obcí I. typu, to znamená, že si své záležitosti spravuje samostatně. V současné době má obec 2688 obyvatel, z toho 270 obyvatel žije v části Véska a 227 v části Pohořany. Obec je zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Aloise Štěpánka, provozuje obecní knihovnu, vlastní 23 malometrážních bytů pro seniory v části Véska. V obci je ordinace obvodní lékařky, lékařky pro děti a dorost, ordinace zubaře a lékárna. V obci působí několik činných spolků a organizací – Římskokatolická farnost, Komunita blahoslavenství – duchovní společenství katolické církve, Klub seniorů, Klub přátel hudby, Sbor dobrovolných hasičů, Fotbalový klub, Myslivecké sdružení a spolek P.A.K.O. příležitostná asociace kulturního obrození. Obec Dolany [on-line]

Podrobnější informace, týkající se života v obci jsou součástí projektu v praktické části práce.

6 Návrh projektu založení neziskové organizace

V této části práce předkládám konkrétní návrh, jak založit neziskovou organizaci v obci Dolany. V úvodu kapitoly vysvětlím, co je cílem projektu, určím cílovou skupinu klientů a popíšu předmět činnosti organizace. Dále pak předložím informace o finančním, hmotném a personálním zajištění projektu a vysvětlím legislativní postup založení organizace. Na základě analýz, provedených v obci Dolany, vyhodnotím předpoklady a rizika úspěšnosti projektu a v závěru předložím celkové shrnutí informací.

6.1 Cíl návrhu projektu

Žiji v obci Dolany, která má 2688 obyvatel a jsem členkou zastupitelstva. Současným trendem, nejen naší obce, je samostatné bydlení generací, jehož důsledkem je nemalé množství občanů seniorského věku, kteří žijí samostatně a dříve či později se potýkají s problematikou omezené soběstačnosti a potřebou cizí pomoci. Někteří z těchto občanů se dostávají do situace, kdy jsou nuceni vyhledat sociální službu, která jim umožní zvládat životní obtíže, protože jejich rodiny nechtějí nebo nemohou svým blízkým poskytnout pomoc. Již samo vyhledání vhodné služby a její vyřízení, je pro takového člověka náročným úkolem. Obec Dolany nevlastní ani nemá ve svém katastru žádné zařízení, pečující o nesoběstačné občany a proto se často stává, že člověk, který prožil v obci mnoho let, mnohdy celý dosavadní život, musí opustit svůj domov a z důvodu omezené soběstačnosti se přestěhovat do vzdálenějšího pobytového zařízení. Změna prostředí může být pro seniora velmi zásadní, mnohdy stresující a zdraví ohrožující událostí. Z vlastní zkušenosti a také z praxe, kterou jsem absolvovala na sociálním oddělení Fakultní nemocnice Olomouc, vím, že umístění seniora do pobytového zařízení je často přáním rodiny a sám senior nemá při tomto rozhodování hlavní slovo. Myslím si, že dobrá informovanost občanů o možnostech pomoci by mohla podpořit setrvání v jejich přirozeném prostředí domova, co nejdéle to bude možné.

Předložený návrh projektu se týká založení NNO. Tématu NNO jsem věnovala úvodní kapitoly teoretické části práce, kde jsem blíže popsala právní formu Zapsaný spolek, protože návrh projektu je věnován právě této právní formě NNO. **Cílem projektu je zřízení poradny s pečovatelskou službou v obci Dolany**, která bude sloužit občanům obcí Dolany, Véska a Pohořany, případně i přilehlých obcí Tověř a Bělkovice-Lašťany. Poradna bude sloužit všem občanům, kteří se ocitnou v tíživé životní situaci, případně i těm, u kterých existuje

pravděpodobnost, že taková situace může nastat. Poradenství poskytuje v současné době v naší obci především ordinace obvodní lékařky, která tuto činnost vykonává nad rámec své pracovní náplně a je tak velmi přetížená. Informace lze získat i na obecním úřadě, který však řeší situace až v momentě ohrožení zdraví nebo života člověka. Dle mého názoru je nutné provádět cíleně depistáže v rizikových rodinách a včas tak předejít vzniku komplikované životní situace. Poradna se bude snažit pomoci rodinám zorientovat se ve své tíživí životní situaci a seznámit je se všemi možnostmi jejího řešení.

6.2 Cílová skupina klientů

Klienty poradny budou především senioři, jejichž životní situace vyžaduje pomoc jiné osoby, z důvodu omezené soběstačnosti způsobené zdravotním stavem nebo pokročilým věkem. Další významnou cílovou skupinou budou rodinní příslušníci klientů a další pečující osoby a dále pak všichni ostatní občané, kteří se potýkají s problematickou sociální situací, se kterou si nedokáží sami poradit.

6.3 Předmět činnosti organizace

Základní činností organizace bude sociálně právní poradenství a pečovatelská služba. Další aktivitou spolku bude svépomocná skupina pro pečující osoby a jednorázové akce pro seniory a ostatní občany, kteří mají omezenou schopnost sebeobsluhy nebo se potýkají se samotou.

6.3.1 Poradenství

Poradenské služby budou poskytovány v podobě základního, sociálněprávního poradenství, které je dle zák. 108/2006 Sb., o sociálních službách poskytováno zdarma. Poradenství bude sloužit občanům, kteří potřebují pomoc při řešení složité životní situace a dále pak rodinným příslušníkům a pečujícím osobám. Poradenství bude poskytovat odborně vyškolený sociální pracovník, který poskytne občanům informace týkající se oblasti sociálního zabezpečení, dávek sociální péče a dávek pomoci v hmotné nouzi, podávání a vyřizování žádostí o dávky, informace o vhodnosti a dostupnosti sociálních případně sociálně zdravotních služeb, které může občan využít k řešení své situace a pomůže zkoordinovat návaznost všech služeb. Sociální pracovník podpoří občany při uplatňování všech jejich práv a nároků v sociální oblasti. Účelem poradenství je zabránit sociálnímu vyloučení a zároveň také zabránit závislosti na sociální službě. Poradenství bude poskytováno po předchozí dohodě v poradně spolku nebo terénní formou, v přirozeném prostředí klienta a to na základě požadavku klienta

nebo jeho blízkého. V případě potřeby odborného poradenství bude sociální pracovník schopen odkázat klienta na příslušnou speciální poradnu.

Poradenské centrum bude mít vypracovanou stručnou, přehlednou a všem srozumitelnou brožuru, která bude obsahovat základní informace a kontakty potřebné při řešení obtížných situací v prostředí obce Dolany a přilehlých obcí. Brožura bude dostupná i na obecním úřadě a v ordinaci obvodního lékaře a kromě těchto základních informací bude sloužit i k propagaci spolku. Kromě této brožury dostanou všichni občané v pokročilém věku osobně kartu s kontaktními údaji na poradenské centrum a při osobním předání budou informováni o možnosti, kdykoli tohoto kontaktu využít a dohodnout si schůzku se sociálním pracovníkem.

6.3.2 Služby sociální péče

Součástí poradenského centra bude **pečovatelská služba** poskytovaná opět v souladu se zák. 108/2006 Sb., o sociálních službách, §40. Služba bude poskytována pracovníkem v sociálních službách a to dle konkrétních požadavků klienta, na základě písemné smlouvy mezi klientem a organizací a dále na základě individuálního plánu, sestaveného dle požadavků klienta, za podpory sociálního pracovníka. Pracovník v sociálních službách pak bude klienta navštěvovat v přirozeném prostředí domova. Služba by měla podpořit u klientů soběstačnost a co nejdelší setrvání v rodinném prostředí tak, aby nemuseli předčasně opouštět svůj domov a stěhovat se do pobytového zařízení.

Obsahem pečovatelské služby bude, dle §40 odst. 2 zák. 108/2006 o sociálních službách:

- „- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu*
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu*
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy*
- pomoc při zajištění chodu domácnosti*
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím“*

Organizace bude poskytovat také odlehčovací službu, která umožní pečujícím osobám nezbytný odpočinek.

Úkony pečovatelské i odlehčovací služby budou poskytovány za úhradu, jejíž maximální výši stanoví vyhláška 505/2006 Sb. §6 odst. 2 a §10 odst. 2.

Plánovanou aktivitou spolku je i svépomocná skupina pečujících osob, které by se setkávaly buď střídavě, u jednotlivých členů doma nebo v prostorách obecního domu služeb. Z vlastní

zkušenosti vím, že vzájemné sdílení pečujících je velkou podporou jejich psychiky a mnohdy ve skupině získají odlišný náhled na problematiku péče, cenné rady a pochopení.

6.3.3 Jednorázové akce

Jedenkrát měsíčně plánujeme konání akcí pro seniory s různým obsahem. Ve spolupráci s místním spolkem P.A.K.O., který mimo jiné vede čtenářský klub pro děti, bychom chtěli pořádat mezigenerační setkávání našich klientů s malými čtenáři. Další plánovanou akcí je promítání a besedy na zajímavá aktuální témata. K promítání bychom využívali legální stahování pořadů v rámci projektu festivalu Jeden Svět „*Promítej i ty*“. Také bychom v období Vánoc a Velikonoc chtěli uspořádat zdobení perníčků, pečení cukroví, malování kraslic a další aktivizační činnosti, které by přinesly radost do života našich seniorů.

S pomocí dobrovolníků bychom chtěli nabídnout seniorům také aktivity v jejich prostředí domova, např. předčítání, hraní deskových her, trénování paměti formou reminiscenční terapie, poslouchání a zpěv formou muzikoterapie, procházky a další aktivity dle přání a potřeb klientů.

6.4 Finanční, hmotné a personální zajištění projektu

Vzhledem k tomu, že organizace bude zakládána jako nová, pro občany zcela neznámá, bude první rok, možná i dva roky fungování zaměřen na propagaci, informovanost a vytvoření dobrého jména v obci. Uvědomuji si, že v tomto období bude velmi nesnadné získat jakoukoli podporu a téměř nemožné získat finance z veřejných rozpočtů. Nejprve musíme prokázat potřebnost poskytovaných služeb v obci a získat si důvěru klientů a přízeň potenciálních podporovatelů, sponzorů a dárců. Počítáme tedy s tím, že v počátečním období se budeme muset spolehnout na místní dárcy, vlastní zdroje a dobrovolníky.

6.4.1 Finanční zajištění

V případě, že se podaří rozběhnout plánované činnosti spolku, existuje několik finančních zdrojů - dotace ze státního rozpočtu, příspěvky z rozpočtu kraje, dotace z evropských fondů a dále pak dary právnických a fyzických osob a příspěvky z rozpočtu obce, případně přílehlých obcí a také možnost oslovení nadací a nadačních fondů. Dalším zdrojem financí jsou členské příspěvky členů spolku, úhrady klientů za poskytování pečovatelských služeb a dobrovolné vstupné při jednorázových akcích.

Dotace ze státního rozpočtu - získá-li spolek oprávnění k poskytování sociálních služeb, může žádat MPSV ČR, v rámci dotačního řízení, o dotaci ze státního rozpočtu, určenou pro registrované poskytovatele sociálních služeb a to prostřednictvím žádosti podané na příslušný krajský úřad. Dotace jsou poskytovány dle §101 zák. 18/2006 o sociálních službách. Poskytovatel služby podává žádost přes internetovou aplikaci. Žádost budeme zasílat na Krajský úřad Olomouckého kraje.

Dotace z rozpočtu kraje – dalším možným zdrojem financí jsou každoročně vyhlašované dotační programy Olomouckého kraje. Je důležité sledovat webové stránky Olomouckého kraje a včas podat dobře vypracovanou žádost o dotaci. Pro rok 2018 byl např. schválen program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji, jehož součástí je dotace z rozpočtu Olomouckého kraje na poskytování sociálních služeb nestátními neziskovými organizacemi. (Olomoucký kraj [on-line])

Žádosti o příspěvky s takovýchto programů se podávají na předepsaném formuláři a jsou projednávány komisí pro rodinu a sociální záležitosti Rady Olomouckého kraje. Informace o schválení příspěvků jsou pak dostupné na webových stránkách Olomouckého kraje, kde je možné nalézt i potřebné informace k podání žádosti.

Evropský sociální fond – dalším možným zdrojem podpory jsou evropské strukturální fondy, které vyhlašují dotační programy vždy na období 7 let. V současné době jsou to programy na období 2014-2020, zaměřené mimo jiné i na deinstitucionalizaci sociální a zdravotní péče.

Příspěvky z rozpočtu obce – v případě prokázání potřebnosti služby bude významným zdrojem financí obecní rozpočet, ze kterého čerpají příspěvky všechny spolky v obci.

Nadace a nadační fondy – v oblasti péče o seniory je možné oslovit např. Nadaci Jistota Komerční banky, Nadaci Agrofert, Nadaci Taťány Kuchařové Krása pomoci nebo např. Nadační fond pomoci Karla Janečka.

Dárci a sponzoři – s požadavky na hmotné zajištění jednorázových akcí se bude spolek obracet na podnikatele v obci a rodiny klientů. Stejně tak se spolek bude snažit žádat o finanční příspěvky na zajištění chodu organizace. Jako protislužbu může spolek nabídnout propagaci dárců na svých propagačních materiálech – tiskovinách, webových stránkách, sociálních sítích, rozhlasových hlášeníh, v obecním a farním zpravodaji atd.

Členské příspěvky – 4 zakládající členky spolku se předběžně dohodly na členském příspěvku ve výši 300kč/měs. Je to jistý příjem, který bude činit za rok 14 400,-Kč.

Úhrady klientů – druhým jistým příjmem jsou úhrady klientů za poskytované služby.

Pro potřeby sledování výzev pro podávání žádostí o granty můžeme využít Grantového diáře nadace Neziskovky.cz.

6.4.2 Hmotné zajištění

Po jednání se zástupci obce počítá spolek s prvotní podporou ze strany obce formou poskytnutí prostor obecního domu služeb pro potřeby poradenství. Nájemné bylo předběžně stanoveno na částku 500Kč měsíčně včetně energií. V počátečním provozu je počítáno s využitím prostor pouze 1x týdně v odpoledních a večerních hodinách cca od 16:00 do 19:00. dle objednávek občanů. Prostory jsou v přízemí s bezbariérovým přístupem z ulice, v centru obce, s možností parkování v těsné blízkosti budovy. Při jednorázových akcích by byly spolku poskytnuty prostory cca 1x měsíčně v nově vybudovaném zázemí obce a to za 500Kč na každou takovou akci. Tyto prostory jsou také bezbariérové, vybavené sociálním zařízením a kuchyní a je možné parkovat přímo u vchodu. Tento vstřícný krok ze strany obce ovšem závisí na schválení zastupitelstvem obce, které může mít po volbách, na podzim 2018, jiné složení a jiný názor na věc. Pro poskytování poradenských služeb budeme upřednostňovat osobní návštěvy v domácnostech našich klientů a budeme se snažit co nejvíce přizpůsobit přání klienta a jeho rodiny.

Pro základní vybavení centra bude nutné zajistit nákup počítače, tiskárny a software, zde počítáme se zajištěním svépomocí. Prostory, které poskytne obec, jsou vybaveny nábytkem a pro poradenství a administrativu je vybavení dostačující. V případě potřeb, dovybavíme prostory svépomocí, z vlastních zdrojů. Drobné kancelářské potřeby budou hrazeny z počátku z členských příspěvků členů spolku a z dobrovolného vstupného, z jednorázových akcí. V případě pořádání jednorázových akcí pro naše klienty, např. promítání, mezigenerační setkávání, vánoční zdobení, velikonoční malování atd. budou potřebné nákupy zajišťovány svépomocí členy spolku, samotnými klienty, dobrovolníky a dárci.

6.4.3 Rozpočet

Zde předkládám návrh finančního rozpočtu organizace. Všechny částky jsou stanoveny orientačně. Náklady na zahájení provozu jsou pokryty dary a svépomocí. Ostatní náklady jsou předpokladem na rok provozu a neměly by se měnit ani v dalším roce nebo dvou letech. Do budoucna je počítáno s navýšením členů spolku a s příjmem další pracovnice pečovatelské služby.

Tabulka č.2 - návrh rozpočtu

Výdaje v Kč		Příjmy v Kč	
Zahájení provozu			
PC	15 000	dar	15 000
software	2 000	online verze software zdarma	2 000
tiskárna	3 000	zajištění svépomocí	3 000
ostatní	2 000	zajištění svépomocí	2 000
CELKEM	22 000		22 000
Roční provoz			
nájemné	12 000	příspěvek obce	100 000
mzda pracovnice pečovatelské služby	297 280	úhrady klientů	241 920
příjem sociální pracovnice	36 000	členské příspěvky	14 400
cestovní náhrady	16 200	dobrovolné vstupné	3 000
poplatky za internet a telefon	12 000	drobní dárci a sponzoři	26 660
zákonné pojištění odpovědnosti	1 300		
bankovní poplatky	1 200		
ostatní	10 000		
CELKEM	375 980		375 980

Pracovnice pečovatelské služby bude zaměstnána na plný úvazek 40hod týdně, při sazbě 120Kč/hod. K položce jsou přičteny náklady zaměstnavatele - 34% HM, tj. 9% odvod na zdravotní pojištění a 25% na sociální pojištění. Z hrubé mzdy pak zaměstnanec odvádí 15% daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, 4,5% na zdravotní pojištění a 6,5% na sociální pojištění.

Sociální pracovnice bude zaměstnána na základě DPP (do 300hod/ročně), při 25 odpracovaných hodinách za měsíc a sazbě 120Kč/hod. Měsíční mzda nepřesáhne 10 000Kč a není tedy nutné odvádět zdravotní ani sociální pojištění. Z příjmu z DPP zaměstnanec odvádí 15ti% daň.

Cestovní náhrady byly stanoveny při 30ti ujetých km za den, spotřebě cca 7l/100km a ceně paliva 30kč/l.

Pojištění odpovědnosti je zákonné a odvádí se pojišťovně Kooperativa, a.s. U zaměstnance na DPP činí 100kč za čtvrtletí a u pracovnice pečovatelské služby činí pojistné 4,2% z vyměřovacího základu, tj. cca 900Kč za rok.

Úhrady klientů jsou nejvyšší položkou na straně příjmů. Položka byla stanovena ze 168 odpracovaných hodin při sazbě 120Kč za hodinu, přičemž maximální hodinová sazba je stanovena vyhláškou 505/2006 Sb. a činí 130Kč/hod.

6.4.4 Personální zajištění

Spolek bude mít v počátečním provozu jednoho zaměstnance na plný úvazek 40hod/týdně v pečovatelské službě paní Alenu, která je odborně vyškolenou pracovnící v sociálních službách. Paní Alena v současné době poskytuje pečovatelské služby jako asistent sociální péče a tuto činnost vykonává jako OSVČ. Dle paní Aleny se poptávka po službě stále zvyšuje a přesto, že v Dolanech působí i další organizace poskytující stejné služby, nestačí paní Alena poptávku pokrýt a je nucena požadavky nových klientů odmítat. Z důvodu možnosti čerpání dotací chce paní Alena službu registrovat a má tedy zájem podílet se na založení spolku, registrovat svoji činnost a provozovat ji dále pod hlavičkou spolku. Paní Alena by pobírala mzdu 120kč/hod + cestovní náhrady cca 1 350kč/měs., při 30ti najetých km za den. Paní Alena poskytuje v současné době pečovatelské služby šesti stálým klientům v Dolanech a v sousední obci Bělkovice-Lašťany a nepravidelně poskytuje služby odlehčovací.

Dalším zakládajícím členem spolku bude sociální pracovnice paní Martina, která bude zajišťovat poradenství a administrativu v pracovním poměru na DPP v rozsahu 25 hodin měsíčně. Její pracovní náplní bude také vedení účetnictví spolku. Do budoucna, při navýšení počtu zaměstnanců, je počítáno se smluvní spoluprací s externí účetní. Mzda paní Martiny bude činit 120Kč/hod. Paní Martina bude zastávat funkci řídicího a zároveň statutárního orgánu spolku.

Další zakládající členkou spolku bude paní Lenka, která bude mít na starost organizaci jednorázových akcí, pořádaných pro klienty a jejich blízké, zajištění dobrovolníků a práci s nimi. Dobrovolníci budou nedílnou součástí činností spolku. Zde bychom chtěli využít potenciálu obce a získat několik ochotných dobrovolníků z řad členů klubu seniorů a dále pak spolupracovat s místními spolky a podnikateli například při zajištění drobných oprav v domácnostech klientů nebo pro zajištění přepravy našich klientů na jednorázové akce

pořádané spolkem a následnou dopravu zpět domů. Paní Lenka bude činnosti pro spolek vykonávat jako dobrovolnou službu zdarma.

Nakonec čtvrtou zakládající členkou spolku bude paní Kateřina, která již nepracuje, pobírá starobní důchod a je aktivní členkou klubu seniorů v Dolanech. Paní Kateřina má požadované vzdělání a praxi v oblasti sociální práce a bude provádět v obci depistáž v úzké spolupráci s členkami tříčlenné sociální komise zastupitelstva obce. Paní Kateřina má k cílové skupině klientů věkově nejbližší a bude tak nejlépe rozumět jejich potřebám. Výhodou je i to, že se paní Kateřina v obci narodila, zná vztahy a prostředí obce a občané jí důvěřují. Paní Kateřina bude vykonávat činnosti pro spolek také zdarma jako dobrovolnice. Do budoucna je u této pozice počítáno se sjednáním DPP.

6.5 Vize, poslání, cíle a hodnoty

Předkládám zde návrh projektu založení organizace „*Poradna s pečovatelskou službou z. s.*“,

Vize organizace je snížení počtu seniorů a ostatních klientů, kteří z důvodu omezené soběstačnosti opouštějí svůj domov a stěhují se do pobytových zařízení.

Poslání organizace je podpořit seniory a ostatní klienty v jejich soběstačnosti a schopnosti samostatně žít ve svém přirozeném prostředí domova a zároveň podpořit a poskytnout pomoc rodinám klientů a pečujícím, aby zvládli nároky péče o své blízké.

Cílem organizace je zajistit klientům a pečujícím podporu a pomoc formou sociálně právního poradenství, služeb sociální péče a aktivizačních činností, kontaktovat klienty se společenským prostředím, bojovat tak proti samotě a sociálnímu vyloučení a podporovat klienty v jejich samostatnosti.

Hodnoty organizace jsou především důstojnost každého člověka, rovný, individuální, laskavý a přátelský přístup, respekt a profesionalita.

6.6 Legislativní postup založení organizace

Právní formou organizace bude „*Zapsaný spolek*“. Spolek je flexibilní organizace postavená na angažovanosti svých členů, které spojuje společný zájem. Výhodou této právní formy je to, že postup založení není složitý a že nepodléhá tak přísným právním nařízením jako je tomu u ostatních právních forem. Tento typ právní formy byl zvolen proto, že zapsaný spolek je založen na principu členství a umožňuje svým členům demokraticky rozhodovat o otázkách

řízení spolku. Dle NOZ musí být zapsaný spolek založen nejméně třemi osobami. Zakládajícími osobami budou výše jmenované – paní Alena, Lenka, Martina a Kateřina. Do budoucna je předpokladem mírné navýšení počtu členů spolku.

Všechny čtyři uvedené osoby budou zakládajícími členkami spolku. Budou se podílet na tvorbě stanov a jejich členství vznikne v momentě zápisu spolku do spolkového rejstříku. Další zájemci o členství pak budou přistupovat k již existujícímu spolku po dvoustranné dohodě se zástupci spolku.

Zakládajícím dokumentem spolku jsou *stanovy*. Stanovy jsou pro zapsaný spolek závazné, upravují vnitřní organizaci spolku a specifikují pravidla jeho fungování. Vypracování stanov by měli zakládající členové věnovat náležitou pozornost. Stanovy by měly být vypracovány velmi precizně a to i nad rámec zákona, aby v budoucnu nedocházelo k nejasnostem a komplikacím při řízení organizace. Stanovy budou schváleny na ustavující členské schůzi, jestliže budou zakladatelé s obsahem stanov souhlasit. Ustavující schůze bude svolána 30 dnů před jejím konáním a bude z ní pořízen zápis a listina přítomných.

Přijetím stanov dojde k založení organizace. Statutární zástupce spolku, paní Martina, podá návrh na zápis spolku do spolkového rejstříku. Návrh bude podán na předepsaném formuláři, dostupném na webových stránkách ministerstva spravedlnosti, který vyplníme a podáme v listinné podobě u Olomoucké pobočky Krajského soudu v Ostravě. Návrh lze zaslat i v elektronické podobě, s elektronickým podpisem. K návrhu budou přiloženy stanovy, zápis z ustavující schůze a listina přítomných, souhlas majitele nemovitosti, ve které bude umístěno sídlo spolku a souhlas statutárního zástupce, paní Martiny, s tím, že bude zapsána do veřejného rejstříku. K zápisu do rejstříku by mělo dojít do třiceti dnů od podání návrhu. **Tímto zápisem dojde ke vzniku organizace.** Návrh stanov přikládám v příloze č.1.

Spolek bude poskytovat sociální služby a to lze, dle §79 zák. 108/2006 Sb., pouze na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb. Budeme proto podávat i žádost o registraci poskytovatele sociálních služeb u krajského úřadu Olomouckého kraje. Žádost podáme na elektronickém formuláři, dostupném na stránkách MPSV. Formulář opět vytiskneme a podáme v listinné podobě. K formuláři budeme přikládat doklad o tom, že nemáme daňové nedoplatky, nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění a na pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Tyto doklady získáme od finančního úřadu, správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny. Další povinností je

doložení výpisu z rejstříku trestů a dokladu prokazujícího odbornou způsobilost poskytovatele služby, dle § 116 zákona č. 108/2006 Sb., pojistnou smlouvu, týkající se pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou poskytováním služby, plán finančního a personálního zajištění služby a její specifikaci a zakladatelské a registrační dokumenty spolku, včetně výpisu z veřejného rejstříku.

Dalším legislativním krokem zakládání organizace bude sjednání pracovní smlouvy s p. Alenou a příprava nových smluv a individuálních plánů se stávajícími a postupně pak s novými klienty pečovatelské služby. Dále pak sjednání DPP s paní Martinou a podání žádosti o pronájem prostor pro poskytování poradenství a pro konání jednorázových akcí u Obecního úřadu v Dolanech.

6.7 Propagace organizace

Důležitou součástí procesu založení spolku bude jeho propagace. Seznámení veřejnosti s činností spolku a navázání kontaktů s potenciálními spolupracovníky, dobrovolníky. Donátory atd.

Jako hlavní část propagace jsme si stanovili osobní návštěvy našich potenciálních klientů a srozumitelné seznámení s naší službou. Dále budeme k propagaci využívat brožury a letáky, které jsem zmiňovala v čl. 6.3.1., které budou dostupné v naší poradně, dále pak v ordinaci obvodní lékařky, v místních obchodech, na vývěškách obce, na obecním úřadě a v klubu seniorů. S veřejností budeme komunikovat i prostřednictvím našich webových stránek, facebookového profilu, místního rozhlasu a obecního a farního zpravodaje.

Hlavním, komunikačním kanálem však bude, jak jsem již zmínila výše, především osobní kontakt, protože cílovou skupinou klientů jsou lidé, kteří se mohou potýkat s mnoha zdravotními omezeními, jako je špatný zrak, sluch nebo omezené komunikační a mentální schopnosti. Druhým důvodem je také to, že osobní setkání bude nejvhodnějším nástrojem pro získání důvěry našich klientů, pro pochopení jejich životní situace a poznání jejich přirozeného prostředí domova.

Časový harmonogram realizace projektu

Tabulka č.3 - časový harmonogram

Předpokládané aktivity v r. 2018	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Přijetí stanov – založení spolku	X	X										
Registrace – vznik spolku		X	X									
Podání žádosti o pronájem prostor				X								
Zahájení provozu poradny					X							
Registrace poskytovatele služby					X	X						
Podání žádostí o příspěvky z obce a kraje						X	X					
Propagace, navazování kontaktů s dárci, sponzory a dobrovolníky	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Zahájení provozu pečovatelské služby							X					
Postupné oslovování dárců, sponzorů, nadací atd.										X	X	X

6.8 Předpoklady a rizika úspěšnosti

V čl. 6.4 jsem zmínila, že pro získání podpory organizace bude nutné prokázat potřebnost poskytovaných služeb v obci a získat si důvěru klientů a přízeň potencionálních podporovatelů, sponzorů a dárců. K prokázání potřebnosti pečovatelské služby jsem využila informací, získaných od paní Aleny, zakládající členky spolku. Jak bylo již výše zmíněno, paní Alena poskytuje v současné době služby svým klientům jako OSVČ. Osobně dojíždí ke dvěma klientům do obce Bělkovice-Lašťany, k jednomu klientovi do Vésky (část obce Dolany) a třem klientům poskytuje služby v obci Dolany. Kromě těchto šesti stálých klientů poskytuje ještě nepravidelně odlehčovací služby pečujícím rodinám a zájem o tuto službu stále narůstá. Navíc, jak mi paní Alena sdělila, je velice obtížné zkoordinovat pravidelné poskytování péče s odlehčovací službou, která bývá časově náročnější. Aby paní Alena splnila požadavky svých pravidelných klientů, může odlehčovací službu poskytovat pouze v odpoledních a večerních hodinách a o víkendech. V období leden – červen 2017 paní Alena odmítla z kapacitních důvodů čtyři seniory, kteří měli zájem o pravidelnou každodenní

službu, a odkázala je na konkurenční pečovatelskou službu. V současné době eviduje zájemce o pravidelnou odlehčovací službu, ale ani tomuto požadavku klienta již není schopna sama vyhovět. Pokud bude pečovatelská služba součástí spolku, je poptávka, která převyšuje nabídku, dostatečným důkazem potřebnosti této služby v obci. Ostatní aktivity spolku budou provozovány podle zájmu klientů a nebudou vyžadovat tak výraznou finanční podporu jako právě pečovatelská, případně odlehčovací služba.

6.8.1 STEEP analýza

Na chod spolku budou mít největší vliv **ekonomické a politické faktory**. Schopnost spolku získat finanční zdroje bude úzce souviset se schopností navázat dobrou spolupráci se zastupitelstvem a radou obce. Členové zastupitelstva a rady jsou v současné době příznivě nakloněni podpoře činnosti spolku ze strany obce. Po volbách, na podzim r. 2018, může však nastat naprosto jiná situace, což nás ale bude motivovat k vytvoření dobrého jména spolku v obci, abychom opět získali podporu zvolených zastupitelů. Nově vznikající organizace, která za sebou nemá žádnou historii, je většinou závislá na orgánech veřejné správy, které jsou jí subsidiárně nejbližší a v našem případě je to právě obec Dolany, případně okolní obce.

Velkým finančním zatížením spolku budou odvody z mezd, které činí v současné době pro zaměstnavatele 34% HM zaměstnance a náklady na cestovní náhrady pro zaměstnankyni poskytující pečovatelské služby. Hlavním zdrojem financí na pokrytí mezd pečovatelky budou úhrady klientů za poskytnuté služby.

Podle analýzy zainteresovaných skupin, kterou specifikuji níže, si myslím, že **sociální prostředí** bude spolku velmi příznivě nakloněno a neměl by být problém motivovat pro činnost spolku několik dobrovolníků, kteří tak mohou smysluplně využít svůj volný čas a získat pocit potřebnosti a užitečnosti. Již nyní máme příslibenu pomoc při přepravě našich klientů na jednorázové akce pořádané spolkem. Ochotnými dobrovolníky jsou dva mladí členové spolku dobrovolných hasičů obce Dolany p. Petr a p. Martin. Podporu formou dobrovolné služby příslibili i členové klubu seniorů, kde jsem jednala s jejich zástupcem p. Vítem. Tito relativně zdraví senioři by se mohli uplatnit jako společníci při procházkách a trávení volného času našich klientů, případně jako doprovod k lékaři nebo na nákup.

6.8.2 SWOT analýza

Silnou stránkou spolku bude, jak zmiňuji výše, dobré sociální prostředí. V obci velmi aktivně působí několik spolků, klubů a společenství, které vypisují v analýze zainteresovaných skupin. Po jednání se zástupci těchto organizací je spolupráce mezi nimi běžná a samozřejmá a v případě potřeby jsou ochotni pomoci i našemu spolku. Druhou silnou stránku spatřuji v současné vstřícnosti ze strany obce a zájem starosty o zřízení organizace, která se bude primárně věnovat seniorům s omezenou soběstačností a jejich blízkým. Silnou stránkou uvnitř organizace je zájem zakladatelek o popisovanou problematiku a zkušenosti s veřejně prospěšnou činností.

Slabou stránkou spolku je typ cílové skupiny. Jedná se mnohdy o občany, jejichž důvěru není snadné si získat. Někteří jsou rezignovaní a neprojevují zájem svou situaci řešit nebo jsou již tak navyklí na svoji samotu, že si jiný život neumějí představit. Budeme tedy velmi citlivě a individuálně přistupovat ke každému jednotlivému klientovi a reflexivně posuzovat jeho životní situaci.

Slabou stránkou spolku bude pravděpodobně i nedostatek financí na provoz a proto chceme věnovat dostatek času propagaci a osobnímu kontaktu s našimi klienty a jejich rodinami, které by se mohly stát našimi potencionálními dárci a spolupracovníky. Slabých stránek uvnitř organizace se nyní neobáváme.

Podle demografického vývoje v obci došlo za posledních 20 let k nárůstu obyvatel o 910. V r. 1997 žilo v Dolanech 1778 obyvatel, v r. 2017 je to 2688 obyvatel. Obec se dále rozrůstá, protože lokalita je velmi atraktivní. Informace mi poskytla matrikářka obecního úřadu paní Eva. Z celkového počtu obyvatel je 410 seniorů nad 65let.

6.8.3 Analýza konkurence

Spolek bude poskytovat pečovatelské služby, které může v obci poskytovat více organizací, žádná z nich ale nesídlí přímo v Dolanech. Po jednání s paní Evou, zaměstnankyní obecního úřadu v Dolanech jsem zjistila, že obec spolupracuje v sociálních záležitostech s Charitou Olomouc, která do obce zajíždí. Vzhledem k tomu, že naše služba již svou klientelu má a dle paní Aleny se poptávka po službě zvyšuje, neobáváme se nedostatku klientů pečovatelské služby. Spolek sídlí v obci, která je blízko Olomouce a určitá konkurence zde tedy působí, nicméně věříme, že naší výhodou je sídlo spolku přímo v centru obce. Organizace, které nabízejí stejné nebo podobné služby, uvádím níže:

Pečovatelská služba Charity Olomouc pro oblast venkova, kterou jsem již zmiňovala výše, spolupracuje s obcí Dolany a je největší konkurencí pro náš spolek. Charita sídlí v Olomouci má velmi dobré jméno a postavení v oblasti sociálních služeb a je schopna poskytnout kromě pečovatelských služeb i služby ošetrovatelské, zdravotní, což je její velkou předností. Vzhledem k narůstající poptávce po pečovatelských a odlehčovacích službách vnímáme ale tuto organizaci spíše jako potenciální možnost spolupracujícího subjektu a to především v oblasti poskytování ošetrovatelské péče, kterou náš spolek nebude schopen zajišťovat.

Pečovatelská služba Olomouc je druhou velkou organizací, poskytující stejné služby jako náš spolek. Organizace sídlí v Olomouci, na adrese Zikova 618/14 a podle oblastí, které má vypsané na svých webových stránkách, neposkytuje služby občanům obce Dolany. Z tohoto důvodu nevnímáme tuto organizaci jako konkurenční v oblasti získávání klientů. Služby organizace poskytuje na území města Olomouc a také v těchto obcích: Hlubočky, Hněvotín, Horka nad Moravou, Křelov-Břuchotín, Lutín a Velký Týnec.

SDOP Olomouc - středisko domácí ošetrovatelské péče, spol. s r.o. je orientováno především na poskytování ošetrovatelské péče. Službu zajišťují registrované zdravotní sestry. Ostatní služby domácí péče nabízí jen v omezeném rozsahu. Organizace má sídlo v Olomouci na adrese Mišákova 468/41a dle rozhovoru s ředitelkou organizace p. Bajerkovou je i tato služba maximálně vytížena a není schopna pokrýt poptávku klientů. I zde tedy není organizace vnímána, při získávání nových klientů, jako konkurenční.

Agentura Motýlek poskytuje služby především v Olomouci. Společnost sídlí v Olomouci na adrese Hodolanská 413/32. Po telefonickém dotazu na majitelku agentury jsem zjistila, že ani u této agentury nejsou Dolany prioritní oblastí pro poskytování péče. Společnost je plně vytížena poptávkou klientů města Olomouce.

Pomadol s.r.o. je agenturou domácí péče, která sídlí v Olomouci na adrese Dobnerova 26 a nabízí své služby mnoha cílovým skupinám. Agentura má na svých webových stránkách zveřejněn seznam 44 obcí, ve kterých poskytuje své služby a stejně jako předchozí služby, nezajíždí do obce Dolany.

Žádná z těchto organizací sice neznamená pro náš spolek konkurenci, pokud se jedná o získávání klientů, všechny ale budou žádat o finanční prostředky z krajských zdrojů a to je konkurence, která se spolku bude dotýkat. V případě, že bude spolek reagovat na některou z

výzev, týkajících se dotací kraje, budeme s těmito organizacemi soutěžit, což vnímám jako riziko úspěšnosti.

V souvislosti s ostatními aktivitami a činnostmi spolku by se jako konkurenční subjekt mohl jevit místní klub seniorů. Myslím si ale, že spolupráce s členy klubu bude pro náš spolek spíše výhodou a přínosem. Členové klubu seniorů jsou, na rozdíl od našich klientů, soběstační a relativně zdraví a někteří z nich by mohli být potencionálními spolupracovníky nebo i budoucími členy našeho spolku.

6.8.4 Analýza zainteresovaných skupin

V obci Dolany působí velmi aktivně několik spolků, klubů a sdružení, jejichž členové se dobře znají a vzájemně mezi sebou účinně spolupracují. V této komunitní spolupráci vidím potenciál jak pro spolupráci, tak také pro získávání dobrovolníků, nových členů nebo podporovatelů našeho spolku. Níže uvádím stručnou charakteristiku těchto subjektů a návrhy možné, budoucí spolupráce s nimi.

Sbor dobrovolných hasičů - působí v Dolanech již od r. 1907. V současné době se aktivně věnuje dětem a mládeži, zajišťuje technické zázemí akcí pořádaných v obci, pořádá sportovní i kulturní akce pro všechny věkové kategorie, zajišťuje v obci svoz železného šrotu, vysloužilých elektrospotřebičů a jiného odpadu a velmi úzce spolupracuje s obecním úřadem.

- návrh spolupráce: s mladými hasiči máme předběžně sjednanu spolupráci při přepravě našich klientů na jednorázové akce a odvoz zpět domů.

Klub seniorů - vznikl v roce 1996 a je součástí Společnosti přátel vesnice a malého města v rámci okresu Olomouc. Klub má 30 stálých členů a schází se pravidelně jedenkrát týdně. Během roku organizují členové klubu různé kulturní a společenské akce pro seniory v obci.

- návrh spolupráce – ve spolupráci se členy klubu bychom rádi zapojili naše klienty do aktivit klubu a tím jim zprostředkovali kontakt se společenským prostředím.

P. A. K. O. z.s. - příležitostná asociace kulturního obrození je nově vzniklým spolkem, který spolupracuje s vědeckou knihovnou v Olomouci a s čtenářským klubem při Základní škole A. Štěpánka v Dolanech, realizuje v obci promítání dokumentárních filmů a pořádá besedy a přednášky.

- návrh spolupráce – s tímto spolkem bychom chtěli vytvořit projekt, v němž by dva dobrovolníci půjčovali našim klientům pravidelně knihy a audio knihy a výměna knih by probíhala u klienta doma.

Komunita Blahoslavenství - křesťanské společenství, které bylo založeno r. 1973 ve Francii a v České republice má od r. 1991 svůj dům právě v Dolanech. Předmětem činnosti komunity je pastorace a evangelizace, organizace duchovních cvičení pro širokou veřejnost, pořádání přednášek, modlitebních akcí.

- návrh spolupráce – členové komunity jsou ochotni v případě zájmu našich klientů, poskytnout duchovní podporu v místě bydliště klienta, formou rozhovoru a modlitby.

Římskokatolická farnost - farní společenství v Dolanech je, mimo jiné i díky přítomnosti Komunity blahoslavenství v obci, velmi aktivní, živé a otevřené všem, ne jen věřícím. Kněz z farnosti pravidelně navštěvuje nemocné a poskytuje jim duchovní podporu.

- návrh spolupráce – ve farnosti je mnoho mladých lidí, mezi nimiž bychom chtěli získat dobrovolníky pro vyplnění volného času našich klientů a pomoci jim tak bojovat se samotou. Zároveň bychom rádi nabídli možnost návštěvy kněze i klientům, kteří nejsou věřící a seznámili je tak s možností této spirituální podpory.

Základní škola a Mateřská škola Aloise Štěpánka - je příspěvkovou organizací, která má 18 tříd, dvě mateřské školy, v Dolanech a ve Vésce, školní družinu a školní jídelnu.

- návrh spolupráce – zde bychom rádi vytvořili spolupráci se čtenářským klubem a organizovali mezigenerační setkávání s malými čtenáři. S dětmi chceme spolupracovat také při jednorázových akcích pořádaných pro naše klienty.

Spolupráce mezi organizacemi v obci je na jedné straně jedním z mnoha předpokladů úspěšného fungování našeho spolku a na straně druhé jsou pro nás všechny tyto organizace i určitým ohrožením, protože budou žádat o finanční podporu z obecního rozpočtu, stejně jako náš spolek.

Závěr

V r. 2016 jsem na základě vlastních zkušeností vypracovala absolventskou práci na téma „*Těžkosti vyskytující se v rodině pečující o seniora s Alzheimerovou nemocí a způsoby jejich zvládnutí*“. Práci jsem psala jako případovou studii a v tomto konkrétním případě jsem velmi silně vnímala, jak pečující rodině chyběly informace o možnostech zvládnutí péče. Tato práce mě inspirovala k vytvoření návrhu založení organizace, která by podpořila soběstačnost seniorů v obci a zároveň podpořila pečující v jejich náročném poslání. Dalším zdrojem inspirace pro mě byla znalost prostředí obce Dolany a skutečnost, že přestěhování seniora do pobytového zařízení nebývá vždy jeho vlastním přáním. Ve stejném období, kdy jsem psala absolventskou práci jsem si i osobně vyzkoušela legislativní postup založení spolku P.A.K.O. z.s., který v této práci také několikrát zmiňuji, a tato zkušenost mi pomohla zorientovat se v povinnostech zakladatele spolku.

Po prostudování odborné literatury jsem v úvodu teoretické části práce specifikovala NNO a její místo v členění národního hospodářství. Část kapitoly jsem věnovala historickému vývoji neziskových organizací v českém prostředí. Vzhledem k tomu, že mnou navržený projekt se týká organizace, která by poskytovala sociální služby, popsala jsem v další části práce právě téma těchto služeb. Dále je již teorie zaměřena na postup založení NNO a konkrétně pak zapsaného spolku. V poslední kapitole teoretické části práce předkládám téma sociální práce na obci a představuji obec Dolany, ve které by mělo být sídlo popisovaného spolku.

Přesto, že obec Dolany leží v těsné blízkosti města, je dle mého názoru sociálněprávní poradenství pro občany vzdálené a pouze obecné a neosobní. Poradce v Olomouci nezná prostředí a bližší souvislosti situace, v níž se občan nachází a nemůže tak navrhnout nejvhodnější koordinaci služeb.

V průběhu psaní této práce jsem byla v kontaktu se dvěma organizacemi, které se věnují obdobné činnosti - MaPa z.s. a Meduňka 2000, spolek. Dle ředitelky spolku MaPa z.s., p. Vohnoutové byl první rok fungování spolku z hlediska financování velmi náročný. Až po 1,5 roce fungování se organizaci podařilo získat grant z nadace Jistota KB. Díky těmto informacím z praxe si uvědomuji, že získat finance na takový projekt je velmi náročné a udržet chod spolku, který nemá žádnou historii je ještě náročnější. Následně, při tvorbě finančního rozpočtu, kdy mi scházely finanční prostředky na straně příjmů, se mi potvrdilo, že

je projekt opravdu obtížně financovatelný. Je zřejmé, že bez výrazné podpory ze strany obce není projekt realizovatelný a vzhledem k pravidelné obměně členů zastupitelstva je budoucnost takového spolku vždy nejistá. Nicméně ve výčtu aktivit spolku je i mnoho takových, které nevyžadují finanční podporu, ale spíše ochotné a nadšené spolupracovníky a dobrovolníky. Jako nejnáročnější se mi jeví financování pečovatelské služby a proto bude nutné, zajistit pro spolek další jistý zdroj pravidelného příjmu.

Předložený návrh projektu by mohl posloužit jako inspirativní materiál pro starosty obcí, protože podle mého názoru nebývá sociální problematika v obci prioritou při jednání zastupitelstev a finanční prostředky z obecních rozpočtů jsou přednostně uvolňovány na rozvoj infrastruktury, sportu a kultury v obci. Řešení složitých sociálních situací v rodinách, kde vzniká nutnost postarat se o své blízké, je možné právě prostřednictvím neziskové organizace spolupracující s obcí.

Každý člověk má právo prožít své stáří důstojně a plnohodnotně v prostředí, které je pro něj přirozené, kde má své blízké, a kde se cítí nejlépe. Pokud již není pro člověka bezpečné, žít ve vlastním domově, je odchod do ústavního zařízení jednou z psychicky nejnáročnějších situací v životě. Mnozí z našich starých rodičů a prarodičů opouštějí svůj domov, protože nemáme čas jim pomoci nebo nemáme dostatek informací o způsobech pomoci a možná i proto, že nám nechtějí být na obtíž. Starý člověk, závislý na pomoci druhé osoby, se mnohdy dostává do situace, kdy nemá možnost se sám svobodně rozhodnout o svém dalším životě a umístění v pobytovém zařízení není jeho vlastní svobodná vůle, ale přání jeho blízkých. Právě těmto blízkým je potřeba pomoci najít řešení přijatelné pro obě strany a ohleduplné k přání seniora. Jedno z možných řešení jsem předložila v tomto návrhu projektu založení NNO, která by v úzké spolupráci s obcí, podporovala soběstačnost seniorů a co nejdéle setrvání v jejich přirozeném prostředí domova.

Zkratky

DPP	- dohoda o provedení práce
HM	- hrubá mzda
KSČ	- Komunistická strana Československa
MPSV	- Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZV ČR	- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
NOZ	- nový občanský zákoník 89/2012 Sb,
o.p.s.	- obecně prospěšná společnost
OSSZ	- Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	- osoba samostatně výdělečně činná
PCA	- přístup orientovaný na člověka – person centred approach
ZOK	- zákon o obchodních společnostech a družstvech (zák. o obchodních korporacích) 90/2012 Sb.
z. s.	- zapsaný spolek

Seznam literatury

Asociace nestátních neziskových organizací. Průvodce novým občanským zákoníkem pro NNO [on-line]. 2014 [cit. 2016-09-25] Dostupné z:

<http://www.annojmk.cz/search/node/pr%C5%AFvodce>

BACHMANN, Pavel. 2011. Management neziskové organizace. Vyd.1. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-130-3.

BOUKAL, Petr. a kol. 2013. Fundraising pro neziskové organizace. Vyd.1. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4487-2.

Český statistický úřad. Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2014-2016 [on-line]. 2016 [cit. 2016-09-25]. Dostupné z:

http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_543/fakta_neziskovky-v_statistika-poctu_neziskovych-organizaci/

DOBROZEMSKÝ, Václav., STEJSKAL, Jan. 2016. Nevýdělečné organizace v praxi. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-040-1.

DOBROZEMSKÝ, Václav., STEJSKAL, Jan. 2015. Nevýdělečné organizace v teorii. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-799-7.

FRIČ, Pavol. 2002. Historie neziskových aktivit v ČR. In: III.Patro [on-line]. [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.tretipatro.cz/index.php?cmd=page&id=26>

GAJDOŠÍK, Dušan. 2014. Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči. In: Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV [on-line]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/19744/pokyn.pdf>

Hestia, o.s. Metodika dobrovolnictví v sociálních službách. [on-line]. 2017 [cit. 2017-08-19]. Dostupné z: <http://www.hest.cz/cdn/public/001597.pdf>

HLOUŠEK, Jan., HLOUŠKOVÁ, Zuzana. 2011. Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti. Vyd.1. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-121-1.

HOMMEROVÁ, Dita. 2015. Branding neziskových organizací. Vyd.1. Žatec: Ohře Media. ISBN 978-80-905122-8-3.

JEŽEK, Jiří. 2017. Současný stav a aktuální úkoly neziskového sektoru v České republice. In: III.Patro [on-line]. [cit. 2017-10-27]. Dostupné z:

<http://www.tretipatro.cz/index.php?cmd=page&id=50>

KODYMOVÁ, PAVLA. 2015. Sociální práce na venkově jako chybějící součást české praxe sociální práce. *Fórum sociální práce č.2*. ISSN 2336-6664.

KOUDELA, Miroslav., ŠINDLÁŘOVÁ, Irena. 2012. Paměti obce Dolany. Dolany: Obec Dolany. ISBN 978-80-260-2470-5.

KUBALČÍKOVÁ, Kateřina. 2013. Obce a jejich participace při poskytování péče o seniory se sníženou soběstačností Aktivní hráč, nebo přihlížející? *Sociální práce/Sociálna práca*, č.4. ISSN 1213-6204.

LINHART, Jiří. ed. 1996. Velký sociologický slovník. Sv. 2, P-Ž. VYD.1. Praha: Karolinum, s. 749-1627. ISBN 80-7184-310-5.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. 2007. Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. Vyd.1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-310-9.

Mendelova univerzita v Brně. Členění národního hospodářství [on-line]. 2017 [cit. 2017-08-31]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=58901

Ministerstvo práce a sociálních věcí. Sociální služby [on-line]. 2016 [cit. 2017-07-29]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/18661#sszp>

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Etapy vývoje neziskového sektoru od r. 1989 [on-line]. 2009 [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Neziskovy-sektor>

Nadace neziskovky.cz. Typologie NNO v ČR podle Státní politiky vůči NNO v letech 2015-2020. [on-line]. 2015 [cit. 2016-08-13]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_666/fakta_neziskovky-v_typy_neziskovych_organizaci/

NIMRICHTEROVÁ, Martina. 2016. Využití sociálního pracovníka na malých obcích (diplomová práce). Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci: Cyrilometodějská teologická fakulta. [on-line]. [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <https://portal.upol.cz>

Obec Dolany. Život v obci [on-line]. 2011 [cit. 2017-08-19]. Dostupné z: <http://www.dolany-ol.cz/zivot-v-nbsp-obci/ms-4369/p1=4369>

Olomoucký kraj. Program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji 2018 [on-line]. [cit. 2017-08-25]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/program-financni-podpory-poskytovani-socialnich-sluzeb-v-olomouckem-kraji-2018-cl-3944.html>

PELIKÁNOVÁ, Anna. 2016. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Vyd.2. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0339-3.

POTŮČEK, Martin. 1997. Nejen trh: role trhu, státu a občanského sektoru v proměnách české společnosti. Praha: Sociologické nakladatelství. Studie; sv. 13. ISBN 80-85850-26-5.

PRUDKÁ, Šárka. 2015. Sociální služby pro seniory v kontextu sociální politiky. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-839-0.

REKTORŮŤÍK, Jaroslav a kol. 2010. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. Vyd.3. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-54-5.

SKOVAJSA, Marek a kol. 2010. Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-681-0.

SVOBODA, Václav. 2006. Public relations moderně a účinně. Vyd.1. Praha: Grada. ISBN 80-247-0564-8.

ŠEDIVÝ, Marek, MEDLÍKOVÁ, Olga. 2009. Úspěšná nezisková organizace. Vyd.1. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2707-3.

Šimková, Eva. 2012. Management a marketing v praxi neziskových organizací. Vyd.5. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-230-0.

ŠVESTKOVÁ, Renata., EISERTO VÁ, Jaroslava. 2012. Problematika nestátních neziskových organizací ve vztahu ke zdravotně sociální oblasti. Vyd.1. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. ISBN 978-80-7394-359-2.

TOMEŠ, Igor. a kol. 2014. Sociální právo České republiky. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-938-0.

VÍT, Petr. 2015. Praktický právní průvodce pro neziskové organizace. ISBN 978-80-247-5477-2. Vyd.1. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5477-2.

VLÁDA ČR. Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020. [on-line]. 2015. [cit. 2016-08-13]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/4_statni_politika.pdf

VOČKA, Zbyněk. KÖTNEROVÁ, Renáta. 2004. „K domovu důchodců neexistuje alternativa“, *Sociální práce/Sociálna práca*, č.2. ISSN: 1213-624

Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 28. února 2017 nový občanský zákoník. [on-line]. [cit. 2017-08-13]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 108/2006 Sb. ze dne 1. října 2017 o sociálních službách. [on-line]. [cit. 2017-10-29]. Dostupný z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf

Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 2. září 2017 o obcích. [on-line]. [cit. 2017-09-20]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Seznam tabulek

Tabulka č.1 – statistika počtu NNO v letech 2014 - 2016

Tabulka č.2 - návrh rozpočtu

Tabulka č.3 - časový harmonogram

Seznam obrázků

Obr. č.1 - členění národního hospodářství

STANOVY SPOLKU

Poradna s pečovatelskou službou z.s.

Čl. 1.

Název a sídlo spolku

1. Název spolku je - **Poradna s pečovatelskou službou z.s.**
(dále jen „spolek“)
2. Sídlo spolku je na adrese - **Dolany 372, 78316**

Čl. 2

Statut spolku

1. Spolek je dobrovolný, nezávislý, sdružující členy na základě společného zájmu
2. Spolek je právnickou osobou

Čl. 3

Cíl činnosti spolku

1. Cílem spolku je podporovat občany s omezenou soběstačností a jejich blízké pečující. Zajistit klientům a pečujícím podporu a pomoc formou sociálně právního poradenství, služeb sociální péče a aktivizačních činností, kontaktovat klienty se společenským prostředím, bojovat tak proti samotě a sociálnímu vyloučení a podporovat klienty v jejich samostatnosti.
2. Za tímto účelem bude spolek poskytovat
  - a) sociálně právní poradenství
  - b) pečovatelské a odlehčovací služby
  - c) aktivizační společenské akce

Čl. 4

Členství ve spolku

1. Členem spolku může být pouze fyzická osoba starší 18 let
2. Členství vzniká dnem, kdy členská schůze rozhodne o přijetí žadatele na základě jeho písemné přihlášky
3. Členství zaniká:
  - a) vystoupením člena písemným oznámením předsedovi
  - b) úmrtím člena
  - c) zrušením členství na základě rozhodnutí členské schůze
  - d) zánikem spolku

Čl. 5

Práva a povinnosti členů spolku

1. Člen spolku má právo zejména:
  - a) účastnit se jednání členské schůze
  - b) volit předsedu
  - c) být volen jako předseda
  - d) předkládat návrhy a podněty k činnosti spolku
2. Člen spolku má povinnost zejména:
  - a) dodržovat tyto stanovy spolku
  - b) aktivně se podílet na plnění cílů spolku
  - c) dbát na to, aby nebyly poškozovány zájmy a dobré jméno spolku

Čl. 6

Orgány spolku

1. Orgány spolku jsou:
  - a) členská schůze
  - b) předseda

Čl. 7

Členská schůze

1. Členská schůze je nejvyšším orgánem spolku a tvoří ji všichni členové spolku.
2. Členskou schůzi svolává předseda podle potřeby, nejméně však jednou ročně.
3. Členská schůze zejména:
  - a) rozhoduje o případných změnách stanov
  - b) stanovuje koncepci činností na další období
  - c) schvaluje výsledky hospodaření a účetní závěrku
  - d) volí a odvolává předsedu
  - e) stanovuje výši členských příspěvků
  - f) rozhoduje o zrušení členství člena spolku
  - g) rozhoduje o zrušení spolku
4. Členská schůze je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů spolku.
5. Členská schůze rozhoduje na základě hlasování. Rozhodnutí je přijato, jestliže pro něj hlasuje nadpoloviční většina přítomných členů spolku.

Čl. 8

Předseda

1. Předseda je statutárním orgánem spolku. Předseda je oprávněn jednat za spolek ve všech jeho věcech. Za spolek může jednat rovněž předsedou zmocněný člen spolku.
2. Předseda je volen členskou schůzí, a to na dobu neurčitou.

Čl. 9

Hospodaření spolku

- 1 Spolek hospodaří s prostředky získanými ze členských příspěvků ve výši schválené členskou schůzí a případnými dary od fyzických a právnických osob či získanými granty. Prostředky vynakládá výhradně na úkony spojené s předmětem činnosti spolku, řádně podložené účetními doklady.
- 2 S výsledky hospodaření seznamuje předseda členy spolku na každé členské schůzi.
- 3 O způsobu majetkového vypořádání rozhodne v případě zániku spolku členská schůze.

Čl. 10

Závěrečná ustanovení

1. Záležitosti neupravené těmito stanovami se řídí obecně platnými právními předpisy.
2. Stanovy byly schváleny na ustavující schůzi dne ..... Účinnosti nabývají dnem zápisu do spolkového rejstříku.

V Dolanech dne .....